

עלי תמר

עיתון המועצה האזורית תמר
גיליון 222 - יולי 2025 - תמוז התשפ"ה

חוקים ביחד
סיכום ימי "עם כלביא" במגדן / עמוד 4

יצירתיות היא שם המשחק
הכרות עם תושבים מעוררי השראה / עמוד 14

אחרי המבול
משתקמים לאחד השטפון בשמורת עין גדי / עמוד 28

עיתון המועצה האזורית תמר

- 4 חזקים, ביחד**
סיכום ימי מבצע "עם כלביא" בתמר
- 9 חינוך בצל המלחמה**
אתגרי מערכת החינוך בתמר תחת שגרת חירום
- 10 נעים להכיר**
רויטל מימון - מנהלת אגף החינוך החדשה
- 12 הגיל הרך**
מסכמים שנה ענפה ומאתגרת - עם הפנים לשנה הבאה
- 13 תיירות**
אחרי תקופה מורכבת - חוזרים לשגרת האירועים בתמר
- 14 עושים להם כבוד**
ראיונות עם תושבי תמר מעוררי השראה
- 18 בדרכי ג'ני**
מיזם ההנצחה המרגש לזכרה של ג'ני אבן מנאות הכיכר
- 20 חקלאות**
אחד על אחד עם החקלאי אסף סיגאוי מעין תמר
- 22 יצירתיות היא שם המשחק**
תושבי תמר ממחישים 'יצירתיות וכישרון מהם
- 25 מהפכת ה-AI כבר כאן**
כתבה בסימן עתיד האזור על טהרת הבינה המלאכותית
- 26 צילי המוסיקה**
היכרות עם חברות הזמר הייצוגיות בתמר
- 28 אחרי המבול**
סיכום נדקי השטפון ופעולת השיקום בשמורת עין גדי ומרחב תמר
- 30 על שטפונות קיץ, ומה שביניהם**
מומחי מו"פ מדבר וים המלח עם כל התובנות

לתשומת ליבכם: כתבות בהן לא מצוין שם הכותב הן כתבות מערכת. טלח

צילום: אילן בנור

בין תקווה לאור המדבר

חודשי הקיץ הלוהטים מביאים עימם השנה לאזורנו לא רק את חום השמש המדברית, אלא גם משא רגשי כבד אותו נושאים כולנו.

זה מכבר הסתיים לו מבצע "עם כלביא", מערכת ביטחונית כוללת מול איראן, אשר הוסיפה נדבך חדש של חוסר ודאות ופגיעה בהרמוניה המאפיינת את אזורנו. אם אלו האזעקות שחדרו גם למרחבים השקטים, המתח הנפשי המתמשך, היעדר המסגרות החינוכיות ועוד שורה של אתגרים כחלק משגרת חירום שנכפתה עלינו. כל אלו יחד הפכו את שגרת חיינו למורכבת במיוחד.

דווקא בעת הזו, יישובי תמר מהווים מפלט של ממש. השקט היחסי, המרחב הגיאוגרפי המרוחק, מרחבי הטבע האינסופיים, בשילוב עם חום הקהילה והאוויר המדברי הצלול. אלו היו בגדר אור בקצה המנהרה עבור רבים מאיתנו במהלך הימים הלא פשוטים, וסיפקו כמה רגעי נשימה בתוך מציאות חונקת.

בגיליון זה בחרנו להאיר דרך זווית קצת אחרת אודות היצירתיות הפורחת בקרב תושבי המועצה. בין אם זה באמנות, יזמות, חינוך או עשייה קהילתית - רוח החדשנות והביטוי האישי של אנשי תמר הייתה וממשיכה להיות מקור גאווה מעורר השראה, על אחת כמה וכמה בתקופה מאתגרת זו. זוהי תזכורת לכוח החיים, ליוזמה ולרוח האדם שממשיכה לפעום כאן במלוא עוצמתה.

כולנו מלאי תקווה ומייחלים לימים טובים ורגועים יותר. תקווה לסיום המערכה המתמשכת בעזה, לשובם הקרוב של 50 החטופים שעדיין לא חזרו לביתם, ולשלומם של כלל חיילי צה"ל ואנשי כוחות הביטחון בכל הגזרות.

קריאה נעימה,

גיא פישקין
עורך "עלי תמר"

עפרה גזית
מנהלת "עלי תמר"

שיר אחרי מלחמה

אריק איינשטיין ושם טוב לוי

זהו שיר אחרי מלחמה
הוא תמיד מזכיר לי תקווה
היא מחכה, אהובה כבר חוזר
זהו שיר שבא אחרי המלחמה

מנהלת עיתון "עלי תמר": עפרה גזית

עריכת עיתון "עלי תמר": פישקין 054-7650578

עימוד, עיצוב ועריכה גרפית: רותי מדמוני
תמונות שער: מטעמרים כיכר סדום. צלם: ד"ר פלמה
מו"ל: המועצה האזורית תמר
הדפסה: רבגון דפוס ואריזות בע"מ
אתר המועצה: ma-tamar.org.il
לתגובות ולשליחת כתבות: ofra@ma-tamar.co.il
מוזמנים להצטרף אלינו: 'מועצה אזורית תמר'

תָּמָר כְּלָבִיא

המועצה האזורית תמר מוקירה
את צוותי מחלקת הביטחון והחירום,
צוותי הצח"י, כוחות צה"ל
וארגונים נוספים במרחב,
שפעלו בעוצמה וללא לאות
לאורך ימי מבצע "עם כלביא"

תודה לתושבים על ההקשבה להוראות
כיקוד העורף שהונחו כמצילות חיים.

מביטים קדימה
חזקים מתמיד!

המועצה האזורית תמר בחזית העורך

התמודדות, אחריות ועשייה בצל מבצע "עם כלביא"

מה שמאפשר מענה מיידי וגמיש לכל תרחיש. פעילות זו כללה השתתפות בדיונים ביטחוניים שוטפים, תגבור אמצעי ההתראה וההתרעה ביישובים, ותיאום פעילות רב-זרועית במקרי חירום.

לטובת התושבים והמבקרים - אחריות ללא פשרות

המועצה האזורית תמר ממשיכה לתפקד גם כאתר תיירות מרכזי, כולל בימי חירום. מאות מבקרים ששהו באזור ים המלח במהלך ימי המבצע זכו למענה בטוח, הודות לפעילות המחלקה: תיאום פינוי בעת הצורך, הקמת נקודות מידע ובקרה, וידוא אמצעי מיגון ותגובה, ואף סיוע פסיכולוגי במקרי מצוקה. במקביל, לתושבי הקבע ניתן מענה פרטני - מהרגע הראשון.

בנוסף, המועצה דאגה להפעלת חמ"לים יישוביים, עידכון שוטף באמצעים דיגיטליים, קיום מפגשים עם התושבים ומתן פתרונות פרטניים לאוכלוסיות רגישות.

שיתוף פעולה עם צוותי החירום היישוביים והרבש"צים - מרקם איתן של ביטחון קהילתי

בכל יישוב ויישוב במועצה פועלים צוותי חירום מקומיים (צח"י) ורבש"צים

כלל אספקת מזון, מים, ציוד היגיינה, חיבורי תקשורת ותשתיות תומכות.

סיוע לוגיסטי ומבצעי לכוחות ההצלה והביטחון

המועצה הפכה לבסיס עורפי לכוחות ההצלה שפעלו באזור, כולל משטרה, מד"א, פיקוד העורף, כבאות והצלה, וכמובן כוחות צה"ל. מחלקת הביטחון פעלה לתאם את כלל הצרכים הלוגיסטיים - מאספקת דלק וכלי רכב ועד לתמיכה בשטח באמצעות ציוד ייעודי ותשתיות גיבוי.

צוותי הפיקוח והביטחון לא חסכו מאמץ וסיפקו תמיכה בשטח, שלעיתים כללה גם ליווי מבצעי בשטחים לא ממופים, נקודות תצפית, וחסיומת לצרכים ביטחוניים זמניים.

קשר שוטף עם גורמי הביטחון - מודל לניהול חירום

אחת החוזקות הבולטות של מחלקת הביטחון במועצה מקורה ברמת התיאום הגבוהה עם כלל גורמי הביטחון במדינה - החל מהמטה ללוחמה בטרור, דרך מחוז דרום של המשטרה, מפקדת פיקוד העורף, ועד למפקדות הצבאיות המקומיות.

לכך יש להוסיף מערך קשרים הדוק ומתוחזק היטב המאפיין את המחלקה,

בת שובצו "עם כלביא" יצא לדרך, תפסה המועצה האזורית תמר את מקומה בשורה הראשונה של העשייה בעורף. המועצה, השוכנת במרחב רגיש מבחינה ביטחונית ובעלת חשיבות אסטרטגית, הפכה בתוך ימים ספורים למוקד פעילות לוגיסטית, מבצעית והומניטרית - כשהיא פועלת לילות כימים למען התושבים, המבקרים וכוחות הביטחון שהוצבו בתחומה.

לפניכם רשמים מרכזיים מהנעשה במרחב המועצה לאורך 12 ימי המבצע:

קליטת חטיבה 12 - שיתוף פעולה מלא בין העורף לחזית

אחד האתגרים המרכזיים שניצבו בפני המועצה היה קליטתה של חטיבה 12 (חטיבת הנגב) בשטחי המועצה. כחלק מההיערכות הלאומית, הוחלט להציב את החטיבה באזור ים המלח, בעוד שמחלקת הפיקוח והביטחון בראשות הקב"ט, בני בן שושן, וסגנו רוני טל, נרתמה באופן מיידי למשימה.

מבני המועצה, חלקם מנהליים וחלקם מבנים ציבוריים ייעודיים, הוסבו בתוך שעות ספורות למתקני שהייה, מטה וחדרי תדרוך ללוחמים. מערך הסיוע

יש על מי לסמוך אבי גל – תושב עין תמר ומפקד היקל"ד

גורמי הצח"י ביישובים ועד לרמת התושבים".

תובנות: "למדנו שיש חוסן מאוד גדול ומשמעת מרשימה בקהילות. התושבים נרתמו בצורה יוצאת דופן. כולם לקחו את ההוראות ברצינות המלאה, דבר שהיה ניכר לאורך כל שלבי המבצע. ככלל, ההירתמות של צוותי הצח"י הייתה נקודת חוזק משמעותית מאוד שתרמה לחוסן הקהילות כאן. עצם היכולת לשמור על רציפות תפקודית לאורך כל התקופה, חרף המגבלות שחלו, הוא משהו שראוי בהחלט לציון".

מסר אישי: "החוסן של הקהילה הוא שם המשחק באזור שלנו, בדגש על הערבות ההדדית שקיימת בין כל חברי וחברות הקהילה. זוהי נקודת אור וחוזק גדולה מאוד ליישובים ולהנהגות. הוכח שכאשר ישנה היערכות טובה מאוד - הן ברמת גורמי הביטחון והיישובים, היכולת להתמודדות מול אירועי קיצון שעלולים להגיע אלינו משתפרת. אין ספק שזהו דבר שמוסיף לרוגע, תוך שמירה על מוכנות מלאה גם בעתיד. טוב לדעת שיש על מי לסמוך".

רקע אישי: בן 55, תושב עין תמר מזה שני עשורים, אב לשלושה. מנהל משק חקלאי ביישוב.

עם כלביא: "המשימה שלי כמפקד כיקל"ר (יחידת הקישור לרשות המקומית) הייתה לדאוג למוכנות כל מערך החירום באזור למקרה של אירוע פגיעת טילים חלילה, לרבות עבודה מול כל גורמי החירום - כיבוי אש, משטרה, מד"א ואחרים. במקביל, פעלנו באופן שוטף גם מול היישובים כדי לוודא את מצבם הפיזי והתשתיתי, לבחון את מידת חוסן התושבים ולבדוק האם ישנן בעיות או מצוקות כאלו אחרות, ולפתור אותן בהקדם האפשרי".

הפעילות כללה עבודה צמודה מול המפעלים באזור באותה תצורה, כשבמידה ומתרחש אירוע לדעת לתת סיוע ומענה מיטבי בזמינות מלאה. כמו כן פעלנו לחיזוק הקשר מול גורמי החילוץ וההצלה במידת הצורך, לסייע לרשות בעת פנייה, וכן לעבוד יד ביד עם מחלקת הביטחון ברשות - מרמת ראש המועצה, מנהלי מחלקת הביטחון,

מסורים, והקשר בינם לבין מחלקת הביטחון ואגף יישובים במועצה נחשב לחוד החנית של הפעולה המועצתית.

בזמן המבצע, הפעילות כללה תרגולים בזמן אמת, הפעלה של מערכות קשר מקבילות, וחלוקת אחריות מדויקת בין כלל הגורמים, בתוספת לפעילות הרבש"צים הפועלים בעין גדי, נאות הכיכר, עין תמר, נווה זוהר, עין חצבה וכן הרב"ש בהר עמשא, ששימשו כקציני ביטחון מקומיים לכל דבר ועניין, תוך שיתוף פעולה הדוק עם המטה המועצתי.

יש על מי לסמוך

מבצע "עם כלביא" חשף פעם נוספת את החוסן המרשים של מועצה אזורית תמר.

הובלתם של ראש המועצה, ניר ונגר, המנכ"לית מורן יצחקי, לצידם של הקב"ט בני בן שושן ובסיועו הצמוד והבלתי נלאה של סגנו רוני טל, הפכה את מחלקת הפיקוח והביטחון לגוף ביצועי מן המעלה הראשונה. לצד הטיפול בביטחון השוטף, הצליחו השניים יחד עם צוות מקצועי ומיומן, לגבש מודל עבודה מתואם, אנושי ויעיל, המשרת לא רק את התושבים אלא גם את כלל מערך ההגנה הלאומי.

נשהעורף הפך לחזית

סינוס מלחמת "עם כלביא" – קיבוץ עין גדי

מיה דביר - מנהלת קהילה, קיבוץ עין גדי

היה זה יום שישי, 13 ביוני 2025. בשעה 03:00 לפנות בוקר הודיע פיקוד העורף (באמצעות הודעה צורמנית בטלפון ואזעקה) על שינוי מיידים במדיניות ההתגוננות של פיקוד העורף. במסגרת השינויים הוחלט בהתאמה על מעבר של כל המדינה ממדרג פעילות מלא למדרג פעילות הכרחית.

בעקבות ההכרזה גם עין גדי נכנסה לנולה חירום. צוותי החירום והביטחון נערכו לשהייה ממושכת במקלטים בתיאום מלא עם המועצה וגורמי הביטחון על מנת להבטיח את ביטחון התושבים.

אירוע סיום שנה של "ביכורים" בוטל וכל האורחים נאלצו לחזור הביתה. תלמידי הפנימייה הוחזרו לבתיהם, מסגרות החינוך נסגרו, וכך גם חדר האוכל והבריכה. פעילות בית הבאובב נפסקה, המלון צמצם פעילות - והכל ברגע אחד.

המקלטים צוידו במים, בכיסאות, במזרונים ובמאווררים. בהמשך הם גם נוקו, טופלו תקלות ומפגעים שונים, הותקנו מזגנים ועוד.

במקביל, התחדשנו במערכת חדשה של פיקוד העורף שמחליפה את ההודעות הנשלחות דרך הקהילנט. מערכת זו יודעת לעזור לצוותי הצח"י והביטחון לוודא שכל אנשי עין גדי בטוחים וכן לדעת את מיקומם בעת חירום בכל רגע נתון.

שעתה היפה של הקהילה

וכך העורף הפך לו לחזית. נאלצנו לחיות במציאות בה אנו רצים למקלטים שוב ושוב. לצד רגעי החשש והמתח היו גם רגעים יפים: שירים, חגיגות וצחוקים, בהם למדנו להכיר טוב יותר את שכנינו בשעות לא רגילות. תמכנו, עזרנו וגילינו ערבות הדדית.

במקלט 13 נפתח ג'ימבורי לילדי הגיל הרך, במקלט 11 נפתח מועדון נוער ובמקלט 12 עליון התקיים מפגש קפה ועוגה לבאי בית הבאובב. צוות הצח"י (חירום יישובי חינוך) הוציא לפועל מבצע של חלוקת חלות שישי למשפחות בבתיהם למרות חום של 40 מעלות. ועדת תרבות נרתמה גם היא לעשייה והחזירה את הפאב הנודד אליו התגעגענו מאז הקורונה.

לאחר מאמצים רבים ובעזרת התגייסות האחיות וצוות המרפאה, הצלחנו לקבל אישור מפיקוד העורף, משרד הבריאות וקופת חולים כללית לפתוח את המרפאה לקבלת קהל.

בין לבין גם היו הקלות בהנחיות, במהלך הצלחנו לפתוח את הבריכה המקורה ואת ארוחת הצהריים בחדר האוכל. ואז גם חווינו אזעקה בזמן הרחצה בבריכה. הצוות והרוחצים התנהלו למופת בצורה אחראית ומיטבית, והכל עבר בשלום.

זמן לומר תודה

אנו רוצים להביע את תודתנו העמוקה לכל הצוותים שעבדו קשה על מנת לשמור עלינו, לתת לנו שירות ולטפל בנו. כולם ללא יוצא מן הכלל נרתמו - צוותי חדר האוכל והכלבו דאגו יום יום לרווחתנו, צוותי הנוי, הבריאות, הפרט, דיור ותושבות, האחזקה, החשמל והמים.

היו גם מתנדבים רבים שעזרו, כולל האחראים על המקלטים והאופות המהממות שהכינו עוגות אותן ילדי עין גדי בצירוף ציורים שחולקו לחברי כיתת הכוננות.

תודה מיוחדת לכיתת הכוננות שבעת אזעקה - רצו החוצה לעזור לנו להיכנס למקלטים, ושמרו עלינו בלילות ובימים.

תודה למועצה על כל המאמצים והעזרה בכל דבר, ובמיוחד בנושא

המקלטים - ללא תמיכתה לא היה ניתן להוציא לפועל את המבצע.

מבקשים להודות לקהילת עין גדי - תודה על הסבלנות ושיתוף הפעולה בימים המאתגרים שעברו על כולנו.

על כך שהייתם ועדיין שותפים לדרך, שיתפתם פעולה עם החלטות ונתתם אמון. בעזרת שיתוף פעולה זה הצלחנו ללמוד תוך כדי, להשתפר ולהשתדרג.

תודה על רוח ההתנדבות, על היוזמות המחזקות ועל הדאגה והחיזוקים. תודה על הערבות ההדדית והאכפתיות. תודה על כך ששמרתם על עצמכם ועל יקירכם ושהגעתם כל פעם מחדש למרחבים המוגנים. אין ספק שרוח האחדות והלכידות עם היא שאפשרה לנו להתמודד עם אתגרי התקופה.

בהזדמנות זו נבקש להודות לצח"י עין גדי (הצוות המוביל) - בועז, יובל, מיתר וז'ניה - זכינו!! אין צח"י כזה בשום מקום. חושבים על הכל, אין בעיה ללא פתרון, אין אתגר שלא ניתן לנצח בעזרת צוות כזה. יישר כח!

לכולם תודה ענקית - חיממתם לנו את הלב (!)

היום, כחודש אחרי, הכל חזר לפעילות מלאה. עם זאת חשוב לזכור שהמלחמה בגבולות ארצנו נמשכת ואנחנו ממשיכים לשמור על עירנות. אנחנו ממשיכים גם לטפל ולשפר את התנאים במקלטים בתקווה שלא נדדק.

אנו מייחלים לשובם של כל החטופים, לחזרת חיילינו לשלום, החלמה מלאה לכל הפצועים ובנייה מחדשת לכל מחוסרי הדיור שבינם נפגע.

**שירו שיר לשלום.
הלואי וניפגש רק בתרגילים.**

פסטיבל הר עמשא

שניים, הר וחבר

חוויה מדברית קסומה של טבע,
מוזיקה ותרבות – לכל המשפחה

● מגוון סדנאות הפעלה

● מתחמי מנוחה ורביצה באירוע -

קהל המבלים יוכל לנוח בצל ולהנות
משתייה קרה, שתיה חמה ומגוון דוכני אוכל.

● דוכני מכירה: בגדים, תכשיטים,

אמנות, קוסמטיקה טבעית ועוד

● סיורים מודרכים ביער יתיר

ברכבים פרטיים

● מתחם קמפינג עצמאי צמוד

לשטח הפסטיבל

* הכנסת בעלי חיים אסורה

* הדלקת אש ומנגלים אסורה

גיין בורדו
מופע טריו

מתחם אקסטרים
עם קיר טיפוס

יום שישי

12.9.2025

בין השעות 07:00–11:00

יום חמישי

11.9.2025

בין השעות 17:00–22:00

כך התגייסו תושבי הר עמשא למערכה מול איראן – והפכו את האתגר לניצחון שכולו על טהרת הקהילה

הר כלביא

ליאל הכהן - ראש צח"י הר עמשא

אותמר ברגמן

בעזה ואושפז בסורוקה. למחרת נפל טיל בסורוקה ובנס איתמר לא נפגע. אנו מודים על הנס הכפול ומאחלים לאיתמר רפואה שלמה! שימשיך לשמור על האופטימיות והחיוך!

בסיום המלחמה, ביום הראשון של הפסקת האש, נעמה מרדכי, שרון גל וניצן פרידמן ארגנו ערב במועדון ותיקים עם חידון מלחמה משעשע כדי לחגוג סוף סוף ביחד את סיומה.

אז אם נשאלת השאלה, למה לקרוא למבצע "עם כלביא"? אז הר עמשא על תושביו ותומכיו מהמועצה הוא הוכחה לכך. כי אם לעבור מלחמה מול איראן, אז עם תושבים כאלו- הר כלביא!

המילואים, מוריה גרונוולד שהחליפה את שאולי קורש שיצא למילואים וצוות חינוך שדאגו לפעילות ללא התקהלות עבור הילדים; מאט אנדרסון שדאג לתחזוקה השוטפת; בוריס אציס-מירץ שנכנס ויצא ממילואים ויידא ציוד רפואי, ובין לבין הצטרף לצוות גם כשהיה בהר לשעות ספורות בלבד.

עמרי שגב לקח על עצמו טיפול בנושא הכיבוי לאחר שהיתה לנו התמודדות עם שריפה מקומית שטופלה על ידי כיתת כוננות ותושבים עוד לפני שהכבאית הספיקה להגיע!

הנס של איתמר

המענה לצורכי התושבים קיבל תמיכה נוספת מחן ליבמן, מנהלת הקהילה, לצד ירון בונפלד, מנכ"ל אגודה. זה המקום להודות לראש המועצה, ניר ונגר, ומנהל מחלקת הביטחון, בני שושן שהגיעו לביקור בשוב ותמכו בכל מה שנדרש.

זה המקום לציין כי ישנו אחוז גבוה של מילואימניקים מההר שלקחו חלק באופנים שונים בלחימה וחילוץ אזרחים באתרי הרס בימי המלחמה. נספר על אחד מהם, איתמר ברגמן שנפצע בימי המלחמה פציעה בינונית מירי

גם אנחנו כמו כל עם ישראל התעוררנו לפנות בוקר מאזעקה. לקח לנו כמה דקות להתעשת ולהבין שאנחנו אלו שתוקפים באיראן ואנחנו עוד לא מותקפים.

כצח"י תכננו ישיבת הכנה למתקפה מאיראן לאותו בוקר ב-09:00, רק שהקדימו אותנו ב-6 שעות. מה שהפך את המטלות למהירות יותר לביצוע - בדיקת מקלטים ציבוריים, בדיקת מאגרי מי שתייה ודלק, וידוא מוכנות כיתת כוננות, איסוף ציוד למקרה חילוץ ובדיקת נוכחות תושבים בהר.

למחרת כבר החלה המתקפה כשעל הכוונת האיראנית היה בסיס נבטים הסמוך. הטיילים והירוטים חלפו מעלינו. ידענו שאנחנו לא יעד עיקרי על הכוונת כי באיראן מעולם לא שמעו על הר עמשא כנראה יש יתרונות בלגור "בחור"...

כך החלו 12 יום של עבודת צוות כצח"י בשילוב תושבים - בראשם נתי שוורץ כמש"ק ביטחון; בתפעול כיתת כוננות עם נמרוד מרדכי כמפקד; רון לנגי וצוות רווחה שבדק סטטוס תושבים והכנה לאירוע הרס; יפעת דלסוז שדאגה וממשיכה לדאוג למשפחות

בין דאגה לתקווה

רות קפלן, חברת עין חצבה

ניסינו לחשוב על קווים מאפיינים בתקופת ימי המבצע. ההרגשה היא שהיינו, כמו כל עם ישראל, בדאגה, חרדה לשלום החטופים ותקווה לימים טובים יותר.

כל בעיה או קושי שנתקלנו בהם, מתגמדים לעומת התחושות הלאומיות.

חינוך בצל המלחמה

היערכות אגף החינוך
במועצה האזורית תמר
לשעת חירום על רקע
מבצע "עם כלביא"

תמונה: רות מדמוני

ל-26.6, הייתה אף היא בספק. צוות בית הספר, יחד עם מנהלת התיכון, בנה שני תרחישים - מסיבה מרחוק או מסיבה מקרוב - כדי לאפשר לתלמידים את הרגע החגיגי שלהם, בכל מצב. לבסוף נקבעה המסיבה ב-3 ביולי, ותוך 3 ימים צוות התיכון עשה את הבלתי יאומן והעמיד אירוע מכבד ומרגש.

במסגרות החינוך הבלתי פורמלי ביישובים התקיימו פעילויות מותאמות למצב החירום, מתוך יצירתיות, אחריות והתחשבות בהנחיות פיקוד העורף.

עם קבלת ההודעה על חזרה לשגרה ולפעילות רגילה, היה מערך החינוך כולו ערוך ומוכן - ובתיאום מהיר עם כלל הגורמים, הוחלט על פתיחה מלאה של כל המסגרות. מערך החינוך חזר לפעול באופן מלא, במטרה להחזיר לילדים ולבני הנוער תחושת רציפות, ביטחון ושגרה.

בהזדמנות זו אציין כי אני מעריכה את המסירות והעבודה הקשה של הצוותים. אין ספק שניסיונם הרב ותחושת השליחות שהייתה חזרה בהם באו לידי ביטוי.

שנתרו לסוף השנה הצליחו בבית הספר לקיים טקס הענקת תעודות פנים אל פנים עם התלמידים, ואפילו מסיבת סיום לכיתה ו'.

בחטיבות הנעורים ובתיכון, לקראת סיום שנת הלימודים, גובשה מערכת אלטרנטיבית של שיחות סיכום, העשרה ולמידה לבחינות הבגרות, כולל חלוקת תעודות ושיחות אישיות עם מחנכים - והכול באמצעים דיגיטליים.

המבצע תפס את תלמידי הפנימייה בעיצומו של יום שיא שכלל את אירוע הסיום של מגמות האומנויות של תכנית "ביכורים". האירוע, שתוכנן ל-13.6 בנוכחות אורחים מכל הארץ, נאלץ להתבטל ברגע האחרון. גם פעילות סוף השבוע והפרידה שתוכננה בפנימייה בוטלה. בשעות הבוקר התקבלה ההחלטה לפנות את התלמידים לבתיהם, והפינוי התבצע באופן מהיר, אחראי ומתואם היטב בין המועצה, צוותי החינוך ובית הספר. בהמשך התקיימו גם שיחות סיכום ופרידה מרחוק.

מסיבת הסיום של כיתה ו"ב, שתוכננה

מבצע "עם כלביא" באיראן שהחל בהפתעה גמורה, תפס את כלל אזרחי המדינה לא מוכנים - ובתוך כך גם את אגף החינוך שלנו במועצה האזורית תמר. עם קבלת ההתרעה, הופעל מכלול החירום בחינוך בתוך שעות ספורות, וכן החלה מיד היערכות מלאה לשגרת חירום.

כמנהלת אגף חינוך חדשה, עמדתי בפני אתגר לא פשוט - אולם הודות לניסיון הרב שצברו צוותי החינוך בשנות הקורונה ובאירועי השבעה באוקטובר, ניכר כי מדובר במערכת מיומנת, מתורגלת וחדורת שליחות.

בגני הילדים, מנהלת מחלקת הגנים בשיתוף הגנות והסייעות, הפעילה מרחוק מגוון פעילויות מותאמות לגיל הרך. במקביל נעשה ניסיון, בשיתוף כלל גורמי האגף, להקים שמרטפיות לילדי עובדים חיוניים, אך הדבר לא הבשיל בשל מגבלות כוח אדם ומרחבים לא מותאמים.

בבית הספר היסודי נבנתה מערכת למידה מרחוק ששילבה תכנים לימודיים עם פעילויות הפגה להפחתת מתחים. בנוסף, ביומיים

עושים כבוד:
רויטל מימון
היכרות עם מנהלת אגף
החינוך החדשה במועצה
האזורית תמר

פצת עליה

בת 58, אם לשלושה בנים. מתגוררת כיום בקיבוץ עין גדי, לאחר שנים רבות במבשרת ציון, ולפני כן בירושלים, שם נולדה וגדלה. לפני כ-6 שנים עברה לעין גדי. מאז היא מציינת כי היא "חיה ונושמת את המרחב הייחודי הזה - הן כאשת חינוך והן כחלק מהקהילה המקומית".

רקע מקצועי

"במהלך שלושה עשורים במערכת החינוך שימשתי כמורה, מחנכת, רכזת שכבה ומנהלת חטיבה במסגרות שונות, בהן חטיבת הביניים 'היובל' ותיכון 'הראל' במבשרת ציון. לאחר המעבר לעין גדי הצטרפתי לצוות הכפר החינוכי המקומי - תחילה כמחנכת ורכזת פדגוגית, ובהמשך כסגנית מנהלת. במקביל, שימשתי במשך שלוש שנים מדריכה ארצית להוראת תנ"ך מטעם משרד החינוך והובלתי רפורמות פדגוגיות משמעותיות ברמה הלאומית. לצד כל אלה, אני גם חובשת מתנדבת בקיבוץ, מדריכת עזרה ראשונה ונהגת אמבולנס - מתוך תפיסה שחינוך הוא קודם כל נוכחות, הקשבה ומעשה".

"לחנך מתוך חיבור - לאדם, לטבע ולקהילה"

"החזון שלי רואה בילד אדם שלם - עם רגשות, כישרונות, צרכים וייחודיות. אני מאמינה בלמידה שמחוברת לחיים, לסביבה, לחברה ולקצב האישי של כל לומד ולומדת.

במועצה האזורית תמר, בין המדבר לים המלח, אנחנו בונים חינוך שמחובר למקום: טבע ככיתה פתוחה, קהילה כבית, ומפגש בין ילדים מיישובי האזור לבין תלמידי הפנימייה שמגיעים מכל הארץ - כמצע לצמיחה ולסובלנות.

אני שואפת לחינוך הוליסטי מגיל לידה ועד י"ב, תוך שיתוף פעולה עמוק בין הפורמלי לבלתי פורמלי, פיתוח מיומנויות למאה ה-21, טיפוח מצוינות באקדמיה ובאומנויות, וליווי רגשי וחברתי אמיתי".

מבט לעתיד: כפר חינוכי חדש שישקף את החזון הפדגוגי המתקדם של מערכת החינוך שלנו: הפרויקט המרכזי שלנו לשנים

הקרובות הוא הקמת כפר חינוכי חדש בעין גדי, שישלב את הפנימייה, חטיבת הביניים והתיכון במתחם חדש, חכם ומתקדם. המבנה יתוכנן לפי עקרונות פדגוגיים חדשניים - מרחבי למידה גמישים, למידה עצמאית, חקר, טכנולוגיה ופיתוח מיומנויות.

המרחב החדש ייתן מענה ייחודי למגמות האומנותיות שלנו - מוזיקה, תיאטרון, אמנות פלסטית - ולמגמת חילוף והצלה, שנולדה רק בשנה שעברה ונמצאת בתהליך להפוך לתעודת בגרות טכנולוגית.

במקביל, אנו מגבשים את תוכנית "ניצני ביכורים" שתאתר תלמידים מוכשרים באומנויות כבר מהיסודי ותאפשר להם מסלול הכנה מדורג. כמו כן, נחזק את הקשר בין החינוך הפורמלי לפעילויות הנוער והחינוך הבלתי פורמלי, תוך השקעה בעבודה רגשית-חברתית.

המועצה מציבה את החינוך בראש סדר העדיפויות - בהשקעה תקציבית חסרת תקדים ברמה הארצית, בהבאת מורים מעולים גם לקבוצות קטנות מאוד, וביצירת מערכת המאפשרת לכל ילד לממש את עצמו".

חינוך בתמר - חזון יחיד ומיוחד

"החינוך בתמר מתאפיין בהוראה אישית, בקבוצות קטנות ובחינוך המתמקד בפרט.

כמי שעבדה שנים רבות במועצות ובבתי ספר עם מאות תלמידים, אני יכולה לומר בלב שלם: ההשקעה בילד אחד בתמר עולה לאין ערוך על מה שמוכר ברשויות גדולות - תקציבית, חינוכית וחברתית.

בזכות יום לימודים ארוך, מערך הסעות נרחב, מערכת חוגים מסובסדת, והשקעה במתקני תרבות וספורט בכל יישוב - מצליחה המערכת להעניק לתלמידים מעטפת אמיתית.

והנוף... הוא לא רק יופי, הוא חינוך. המדבר, הים, השקט - הם חלק בלתי נפרד מהחוויה הלימודית כאן".

השפעות המלחמה: חוסן מול שבר

"המלחמה האחרונה הכתה בנו

בעוצמה. שבוע לפני תחילת הלימודים בשנה שעברה, איבדנו את יניב אורן ז"ל, מנהל הפנימייה ואיש חינוך אהוב. זה היה רגע של שבר גדול. ובכל זאת, הודות לצוותים חזקים ומנהיגות ערכית - ביניהם רינה ליון גורדון, מנהלת התיכון - פתחנו את שנת הלימודים והמשכנו בעשייה.

תלמידים ומורים רבים מהפנימייה - תושבי הנגב המערבי - נפגעו באופן ישיר ועקיף, וכולם זכו לליווי רגשי תומך.

במקביל, עם קליטת אלפי מפונים במלונות ים המלח, הוקם בתוך ימים ספורים בית ספר זמני לילדי המפונים, כאשר חלק מהם שולבו גם במסגרות הקיימות - עוד ביטוי ליכולת שלנו כחברה לעטוף, להכיל ולהרים יחד".

משהו שלא יודעים עליה

"מעבר לתחום רפואת החירום - שהוא תחביב מרכזי עבורי - אני חובבת גרפיקה ממוחשבת ונמשכת ליצירה חזותית, במיוחד בעידן הבינה המלאכותית שפתח אינספור אפשרויות.

את הרגעים הכי פשוטים ומאושרים - אני שומרת עם הנכדה שלי, שגורמת לי להוציא את הילדה שבי. אנחנו משתוללות, חוקרות, לומדות - וזה האושר האמיתי".

עם הפנים קדימה

"אני מאחלת לכולנו, בראש ובראשונה, שנדע ימים של שלום, שחיילינו ישובו הביתה בריאים ושלמים, ושנזכה לראות את שחרור כל החטופים.

לילדים ולנוער - אני מאחלת שנה של גילוי עצמי, העצמה והגשמה. שתצליחו לגלות את הכוחות שבכם ולמצוא את הדרך המיוחדת שלכם בעולם.

ולכולנו - שתהיה זו שנה של סובלנות, הקשבה, חמלה ושיתוף פעולה, שנה שבה נזכור את המשותף לנו - הרצון לחיים טובים, בשקט ובאהבה, כאן - בארץ שלנו.

ואל תשכחו: גם כשקשה, לא לוותר על החלום של השלום - לנו, ולכל העולם".

צומחים יחד, חולמים יחד

שנת הלימודים תשפ"ה הסתיימה לך זה מכבר - שנה מלאה בעשייה, אתגרים, למידה, התפתחות וצמיחה. בשדות החינוך שלנו ברחבי המועצה, פעלו אנשי ונשות חינוך מכל הלב והנשמה - סייעות, גננות, מורות, מנהלים, צוותים טיפוליים וקהילתיים - כדי להעניק לילדים שלנו סביבה חינוכית תומכת, מעשירה, חמה ובטוחה.

במהלך השנה זכינו לקדם יוזמות חינוכיות חדשניות, להרחיב את תחומי הדעת והחוויה, לטפח ערכים של קהילתיות, סובלנות ושייכות - ולהציב תמיד את הילד והילדה במרכז. ליוונו את הילדים במסע האישי והקבוצתי שלהם, והרגשנו בכל צעד את המשמעות של שליחות חינוכית אמיתית.

לקראת השנה הבאה עלינו לטובה, אנו ממשיכים לצעוד באמונה ובשליחות, עם מטרת ברורה: לחזק את הקשר עם הקהילה, להרחיב את מעגלי השיח החינוכיים, ולהמשיך להעמיק את הפדגוגיה הרגשית, הערכית והחברתית.

אני רוצה להודות לכל שותפינו לדרך - ההורים, הצוותים החינוכיים, אגפי המועצה וכל מי שלוקח חלק בעשייה הזו. בלעדיכם - כל זה לא היה קורה.

מאחלת לכולנו המשך קיץ נעים, מהנה ובטוח.

נתראה בשנה הבאה עם חלומות חדשים ומטרות חדשות.

תמי מסלם
מנהלת הגיל הרך
מועצה אזורית תמר

כשהבולטים שבהם צפויים להתקיים כבר בתקופה הקרובה:

פסטיבל הר עמשא - אירוע משפחות קסום אשר יתקיים בין התאריכים 11-12.9.2025, לאחר שנדחה בעקבות המלחמה. הפסטיבל יציע תכנים מגוונים, אווירה קהילתית וחווית טבע מיוחדת במינה. במהלך הפסטיבל יתקיימו מופעים מוזיקליים, סדנאות יצירה ואמנות, פעילויות אקסטרים כמו קירות טיפוס, סיורים, דוכני אוכל ואזור ללינה בקמפינג. האירוע יתקיים בעלות סמלית וללא כוונות רווח.

פסטיבל התמר - הפסטיבל הוותיק של המועצה האזורית תמר, ישוב ויתקיים השנה בפעם ה-25, בין התאריכים 8-12.10.2025, בחול המועד סוכות. הוא יכלול הופעות מרגשות במספר מוקדים - למרגלות מצדה ובפסגתה, בעין גדי ובכיכר סדום, עם מיטב האמנים הישראליים, מופעי זריחה, הפקות מקור ושיתופי פעולה ייחודיים.

נמשיך להחיות את התיירות המקומית, להאיר מחדש את השבילים, הבמות והנחלים - ולעשות זאת יחד, מתוך מחויבות לאזור. בואו לטייל, לחגוג ולגלות מחדש את הקסם של המדבר.

לאחר ימים מאתגרים שעברו על כולנו, עם סיומה של מלחמת "עם כלביא" בה עסקנו בעיקר בחירום, שבנו לשגרה - והשגרה שלנו כאן, במועצה האזורית תמר ים המלח, נושאת עמה גם תקווה מחודשת.

המלחמה, שפגעה בכלל תחומי החיים ברחבי הארץ, לא פסחה גם על ענף התיירות המקומי. עסקים, אתרים ואירועים תיירותיים נאלצו להיעצר, דחייה של יזמויות, פעילויות, ועצירה כמעט מוחלטת של תנועת המטיילים והנופשים. עם זאת, אנחנו מסתכלים קדימה:

שמורת עין גדי - אחד מסמליה של התיירות האזורית - פתחה לאחרונה את שעריה מחדש באופן חלקי (ראו כתבה נפרדת) לאחר תקופה ארוכה של סגירה עקב גשמים עזים ושטפונות שהשביתו את האתר ופגעו בתשתיות התיירות. כרגע פתוחים מספר מסלולים מצומצם. אנו ממתינים בקוצר רוח להשלמת ההסדרה והשבת הפעילות המלאה בשמורה, שתמשיך לקסום למטיילים מרחבי הארץ והעולם ולהוות עוגן תיירותי מרכזי אצלנו.

במקביל, אגף התיירות במועצה ממשיך לקדם אירועים ויוזמות חדשות,

שמישהו ינסה לעצור אותנו

רז לוגסי - מנהל אגף תיירות
וקידום עסקים

אחרי תקופה מורכבת ובתקווה לימים שקטים, כולנו חוזרים לשגרה של אירועים, מופעים ושלל פעילויות לרווחת תושבי האזור ומבקרים מכל רחבי הארץ. יש למה לצפות

שמורת עין גדי. צילום: איתמר הרנברג

את דרכם או נזקקו לעזרה.

למען הסביבה

לאחר שנים רבות של עשייה, זכה נרי בשנת 2000 לקריאה אישית מראש המועצה האזורית תמר דאז, דב ליטבינוב, בבקשה כי יסייע לו להקים ועדה מקומית לאיכות הסביבה. וכך, במשך למעלה מ-20 שנה שימש כיו"ר הוועדה להגנת הסביבה.

"המשימה המרכזית שעמדה לנגד עיניי הייתה לנסות למצוא פתרונות למפגע הזבובים והיתושים ביישובי הכיכר", הוא משחזר. "לצער, למרות המאמצים הגדולים שהושקעו, הפתרון היה כרוך גם בשיתוף פעולה מצד הירדנים, שלא צלח. עם זאת, רשמנו הצלחות בנושאים אחרים, כדוגמת הכנסת פחי המחזור לתחומי המועצה והגדלת המודעות לנושא, הקמת תשע תחנות ניטור אוויר במישור הותם, לצד ניטור מפגעים סביבתיים בצורה איכותית יותר".

כמי שמכיר את הנושא מקרוב. מהו המצב הסביבתי במרחב כיום?

"לצער, אנחנו מתמודדים עם נזק משמעותי מצד מפעלי ים המלח שמגבירים את האפקט הסביבתי השלילי שלהן. במבט קדימה, אני בהחלט מוטרד מהנושא הזה, יחד עם ירידה מתמדת במפלס האגן הצפוני של ים המלח, שמקורו בשאיבה מצד המפעלים מדי שנה של כ-450 מיליון קוב מים לאגן הדרומי. זה גם משליך ישירות על תופעת הבולענים, נזק לכביש 90, כולל סיכון חמור להתיישבות באגן הצפוני של ים המלח, בעין גדי והסביבה".

יש ממה להיות אופטימיים גם?

"בהחלט. אנחנו עדים כיום לדור חדש של חברי קיבוץ עין גדי והישובים הנוספים במועצה, שמחוברים מאוד לטבע ולאדמה. כנציג הדור הוותיק, אין לי ספק שיש לנו מחליפים לא פחות טובים מאיתנו, ואולי אפילו מלומדים יותר, כמו גם לקרן אור, האקולוגית הראשית של הספארי ברמת-גן או ד"ר דרור כהן

מה תעשה "כשתהיה גדול"?

"בימים אלה אני מנסה בעזרת מלון עין גדי לפתח אגף במלון שיעסוק בנפגעי פוסט-טראומה. במקביל אני מקדיש זמן ללימודים. עושה תואר שני ואולי בקרוב גם תואר שלישי בהיסטוריה. יש לי עוד הרבה חלומות. רק שנהיה בריאים".

החיים על פי נרי

איש חינוך בכל רמ"ח איבריו, הוגה מיזם איתור לחמי תש"ח שמקום קבורתם לא נודע, ממייסדי צוות החילוץ וההצלה האזורי ועד לפרויקטים סביבתיים אותם הוביל במועצה במשך למעלה משני עשורים. ראיון מעורר השראה עם נרי אראלי מקיבוץ עין גדי

בספטמבר הקרוב יחגוג נרי אראלי יום הולדת 78. על רקע סיפוריו המרתקים וניסיון החיים אותו צבר, בדגש על היותו אחד מוותיקי קיבוץ עין גדי, אנחנו שמחים להביא בפניכם ראיון מיוחד עם איש מיוחד, תוך ניסיון לשפוך אור על מפעלי חייו מעוררי ההשראה.

הוא נשוי לנורית ואבא ל-4 ילדים (בן - מנהל תיכון עין גדי לשעבר, נועם המתגוררת בקיבוץ, איתי - מנחה סדנאות כתיבה, ונטע המשמש כסגן ראש המועצה האזורית עמק חפר ומנהל מחלקת החינוך).

נרי נולד בקיבוץ גבעת ברנר. אלא שלאור היותו של אביו איש צבא, עברה המשפחה להתגורר בשכונת צהלה בתל-אביב, עוד בראשית שנות ה-50 של המאה הקודמת. לעין גדי הגיע בשנת 1966, בעת שירותו בנח"ל, עם הצטרפותו לשורות בית הספר שדה. במשך כשנה התאקלם בעין גדי, כשהוא זוכה להכירו דרך הרגליים, הן כמדריך בשמורת הטבע ובאתר מצדה והן במסגרת קורס מורי דרך שערך במקביל.

"לא אשכח את ההתרשמות הראשונה שלי מעין גדי. התקופה הייתה עוד לפני מלחמת ששת הימים, כשלקיבוץ אפשר היה להגיע רק דרך באר-שבע או דימונה. בית הספר שדה היה ממוקם בסמוך לבית הכנסת העתיק, והאווירה כאן הייתה של משהו חדש ומרענן. זכיתי לקחת חלק בגרעין השני של בית הספר שדה, אלא שכעבור חצי שנה פרצה מלחמת ששת הימים. גויסתי לסיירת

חטיבה 14 של חיל השריון שנלחמה בלטרון, ובהמשך נפצעתי פעמיים".

עם סיום השירות, בחר נרי לדבוק בעולמות החינוך וההוראה, כשיצא ללימודים באוניברסיטה העברית בירושלים, אותם סיים עם תואר ראשון בלימודי הוראה בהיסטוריה. לדבריו: "החלום שלי היה להיות מורה. זמן קצר אחרי שסיימתי את הלימודים, פרצה מלחמת יום הכיפורים. מזכיר הקיבוץ דאז, דודו אברהמי ז"ל, נפל בקרב, ואשתי שעבדה כמורה לא יכלה עוד להמשיך ללמד. לאור הנסיבות המצערות החלפתי אותה בבית הספר בעין גדי. לימדתי מקצועות רבים כמו היסטוריה, אזרחות, גיאוגרפיה וטבע. נהייתי מכל שניה, במשך 19 שנים כמורה. עבורי זו הייתה זכות גדולה להיות מורה בישראל בכלל ובקיבוץ עין גדי בפרט".

אלא שזו הייתה רק סנונית ראשונה בדרך למיזם יוצא דופן אותו מילא נרי באדיקות בשנים הבאות, במהלכו הפך להוגה מיזם חקירות נעדרי תש"ח, אשר נועד לאתר את מקום קבורתם של הלוחמים הגיבורים שנפלו למען המולדת במהלך מלחמת העצמאות, תוך מטרה מוצהרת להוביל לסגירת מעגל וחוב מוסרי של מדינת ישראל וצה"ל ללוחמים שמסרו את נפשם, גופם ונשמתם, אשר בזכותם אנו נמצאים כאן. לימים זכה להקים את מדור איתן בצה"ל (איתור נעדרי מלחמת העצמאות), עבודה סיוזיפית שכללה עבודת חקר ואיתור ממצאים רבים, אך כזו שגם הניבה לו סיפוק בלתי רגיל.

זה עוד לא הכל. נרי הוא גם אחד מבין מייסדי יחידת חילוץ המטיילים האזורית שנוסדה לראשונה בשלהי שנות השבעים. לאורך השנים לקח חלק פעיל בחילוץ רבים לאורך כל שעות היממה, תוך שהוא יחד עם חבריו מצליחים לתת מענה למטיילים שאיבדו

על חלוציות, התיישבות ונתינה

ההארכה בעין גדי, הרצל החליט לחשב מסלול מחדש. המוקד: הסבה מקצועית לטובת לימודי עבודה סוציאלית במכללת רופין. עם סיום הלימודים הקים הרצל את המדור לסמים ואלכוהול בתנועה הקיבוצית, וזאת עקב זיהוי הצורך ההולך וגובר בתנועה לטיפול בנושא זה.

השמועה על פעילות המדור התרחבה מאוד וצברה תאוצה, כשבהמשך הצליח הרצל לאורך 15 שנות פעילותו במדור, יחד עם התנועה הקיבוצית, להקים תחנות עזרה וייעוץ בנושא עבור מועצות האזוריות ברחבי הארץ. המטרה: מתן סיוע רגשי ונפשי עבור מי שנפשם שנקלעו למצוקה. שיא הפעילות הייתה הקמתו של כפר מיוחד וייחודי לנפגעי סמים, אלכוהול וכתות שנקרא "כפר איזון" בשיתוף מטפלים, רופאים, פסיכולוגים ופסיכיאטרים, מתוך מטרה לשקם את הנפגעים. יצוין כי את ניהול הכפר לקח על עצמו עו"ס עומרי פריש שניהל את הכפר בהצלחה מרובה.

על אף העובדה כי הוא כבר נוסק לסיום העשור התשיעי לחייו, הרצל ממשיך בעשייה בלתי נלאית, כזו שנדמה כי גם צעירים ממנו בשנים רבות היו מתקנאים בה. לפני כחמש שנים, סיים למעלה משני עשורים בתפקיד רכז הפרט של הקיבוץ לטובת פרק חדש בחיים במסגרת הגיל השלישי.

"הצלחתי בחיי להקים לא מעט מפעלים ומסגרות עבודה ולפתח אותם", הוא מסכם בסיפוק בשיחה עימו. "בין היתר מילאתי 3 קדנציות כמזכיר הקיבוץ, שימשתי כגזבר, הקמתי את המסעדה במרחצאות עין גדי וניהלתי אותה במשך 5 שנים".

בימים אלה הוא נהנה מפנסיה פעילה בקיבוץ, מבלה במועדון הוותיקים המפותח "בית הבאובב", וכאמור מקדיש זמן רב למשפחתו הרחבה.

סיפורו של הרצל סיני הוא עדות מרגשת לחלוציות, נתינה וחתייה בלתי פוסקת לשינוי ושיפור, הן עבור הקהילה והן עבור החברה הישראלית כולה. רק שתהיה לנו בריא.

יישובים ברחבי הארץ, ועין גדי, שלא הייתה קיימת כלל על המפה, הייתה בגדר חלום התיישבותי. כולם רצו להגיע לכאן, סוג של חלום רטוב, הוא מספר. "המשימה הראשונה של הגרעין שלנו הייתה מאתגרת: סיקול אבנים ידני כדי להכשיר את הקרקע החקלאית. לאחר עמל רב, התחלנו לגדל ירקות חורף כמו עגבניות, חצילים ופלפלים, שהפכו לשם דבר. מדי יום הייתה משאית אוספת סחורה מהקיבוץ ופורקת אותה בשעות הערב בשוק הכרמל בתל-אביב, עליה מיד היו מתנפלים המונים. כולם חיכו לפירות והירקות של עין גדי".

כשהיתרון בגידול הירקות נחלש, עין גדי נאלצה לחפש אפיקי פרנסה חדשים. ההחלטה לה שותף היה הרצל כאחד מחלוצי ההתיישבות בקיבוץ, הייתה ללכת על מהלך של פיתוח תירותי, צעד אחר צעד. וכך, הפך הרצל לאחת הדמויות המשמעותיות שהקימו את בית ההארכה בקיבוץ, שצמח מתוך פניות של אורחים שרצו להתרחף בים המלח ולסעוד בחדר האוכל. "הצבנו כאן שני צריפים מן היישוב הישן, ולאט לאט החלו להגיע אורחים". במשך 15 שנים ניהל הרצל את בית הארכה, ובכך תרם רבות להקמה ופיתוח התיירות באזור בכלל ובעין גדי בפרט, תוך כדי הקמת מרחצאות הגופרית הייחודיים והמפורסמים של עין גדי.

ללא רגע דל

לאחר תקופה משמעותית בבית

הרצל סיני הינו אחד ממיסדי קיבוץ עין גדי ומי שביסס את מעמדו כחלוץ הטיפול בפגועי נפש במרחב. סיפורו המרשים של איש הקהילה שנגע באנשים ושינה חיים

בעיצומה של מלחמת "עם כלביא" והמערכה מול איראן חגג הרצל סיני, מוותיקי קיבוץ עין גדי, 87 קיצים. גיל זה היווה ציון דרך מרגש עבור מי שחי חיים עשירים (יבדל"א) ומלאי משמעות. חיים אלו שזורים יחד עם סיפורה של ההתיישבות העובדת ושל הקהילה הייחודית בקיבוץ עין גדי.

הוא אלמן אשר איבד את רעייתו נירה ז"ל לפני קרוב לעשור, זאת לאחר לא פחות מ-59 שנות נישואין מאושרות בהן קשרו את גורלם זה בזה. מערכת יחסים זו הובילה במרוצת השנים ליצירת משפחה ענפה ורחבה, לרבות 15 נכדים ונינה אחת המקפידים לבקר בקיבוץ לעיתים תכופות. בנוסף, שניים מבניו מתגוררים בקיבוץ - זיו משמש כרכז ועדת התכנון ואחראי על נושא הבטיחות ועמרי עובד במפעל 'אהבה' במצפה שלם כאחראי על מחסן חומרי הגלם.

הגשמת חלום ההתיישבות

הרצל הגיע לעין גדי בשלהי שנות ה-50 של המאה הקודמת. היה זה כחלק מגרעין תנועת 'הנוער העובד' שהתחנך בקריית חיים. לדבריו: "תנועות הנוער באותה תקופה היו כוח מניע אדיר בהקמת

ותיקים חסרי מנוח

הזכרות עם אלי ורותי רון, החלוצים שנטעו תקווה בעין גדי, ומוכיחים לצד כאב אישי עמוק, עשייה ואופטימיות בלתי נלאית, כולל ספר חדש שרואה אור בימים אלה

סיפורם של אלי ורותי רון (87) מתחיל אי שם בשלהי שנות ה-50 של המאה הקודמת (1958) אז הגיחו לראשונה לקיבוץ עין גדי. היה זה במסגרת הגרעין השני של סניף קריית חיים בתנועת הנוער העובד והלומד, ממנו נותרו עימנו נכון להיום 11 חברות וחברים בלבד.

בראיון מיוחד עבור "עלי תמר" מתרפק אלי על הזיכרונות הנוסטלגיים מהימים ההם. "בחדשים הראשונים התגוררנו ליד בית הכנסת העתיק. המגורים היו בצריפים, על אף תנאי מזג האוויר והמקום הבתולי יחסית. שנתיים לאחר מכן עברנו למקום הקבע שלנו מעל נחל ערוגות. המעבר לשם, כ-90 מטרים מעל פני הקרקע, נועד להסב עבורנו את השטח הקודם לצרכי חקלאות. במקביל, הייתה לכך חשיבות ביטחונית למען שיפור יכולת ההתגוננות שלנו, שכן באותה תקופה מדובר היה על יישוב ספר עוד לפני מלחמת ששת הימים".

במרוצת השנים שימש אלי כרכז ענף הנוי של הקיבוץ, תפקיד משמעותי שלימים כלל אחריות על הגן הבוטני אותו טיפח במסירות. במקביל, קידם יחד עם חברי הקיבוץ גידולי ירקות חורף, שבאותה תקופה נחשבו לנדירים יחסית.

אלי לקח חלק פעיל בכל ענפי הקיבוץ, וכמו כל שאר החברים השתתף בתרונות ובגיוסים. כאנקדוטה הוא מספר על ניסיון לגידול דגים, שנכשל משום שהמים שהוזרמו לבריכה שנחפרה נספגו כולם באדמה החצויה.

עם זאת, מציין אלי כי הייתה זו תקופה מופלאה, כזו ששילבה בין ציונות, אהבת ארץ וערבות הדדית גם יחד.

לדבריו: "כאחד מהוותיקים בקיבוץ, זכיתי לראות אותו מתפתח לאורך השנים בצורה יוצאת דופן. היכולת לשלב בין חקלאות, לרבות גידול תמרים או גידולים אחרים, לצד פיתוח של תעשייה ואנרגיה, כדוגמת שדות סולאריים, יחד עם תיירות וקהילה חזקה, מהווים בסיס לקיבוץ איתן שעתידי עוד לפניו".

איש אשכולות

לצד שלל עיסוקיו שימש אלי במשך למעלה משני עשורים כמורה לחינוך גופני בבית הספר היסודי ובהמשך בתיכון עין גדי. עם פרישתו לגמלאות בשנת 2005 החל בכתיבת ספרים, תחביב במסגרתו הוציא לאור עד היום לא פחות מ-9 ספרים. האחרון שבהם נקרא 'ימי בראשית - הורינו הקמאים בו וגו' המתאר פגישה היסטורית בין נקבה ניאנדרטלית וזכר הומו סאפיינס, רומן עלילתי המתאר נדודים והרפתקאות רבות, ולבסוף מפגש במערת האדם הקדמון שבכרמל.

"ספרים זו אהבה מאוד גדולה מבחינתי", מעיד אלי, תוך שהוא מבקש לפרגן לאשתו רותי על פועלה בהשקעת המאמץ במלאכת הכתיבה והפעולות הנלוות עד להשקת הספרים. "אמנם אני כותב, אבל רותי מקלידה את כל הטקסטים על גבי המחשב. היא גם עורכת הגהות עוד לפני שהטייטה מועברת להוצאת הספרים. היא ממש עזר כנגדי. אין ספק שההצלחה של הספרים הללו, היא הרבה בזכותה".

זוכרים את הבנים

לצד העשייה הבלתי נלאית בשילוב

עם אופטימיות מעוררת השראה בה ינחן הזוג רון, מתמודדים השניים עם טרגדיה משפחתית קשה מנשוא, לאחר ששניים מבין ארבעה מבניהם נקטפו בטרם עת מעולמו. הראשון היה בנם הבכור, גיורא, לוחם חטיבת הצנחנים, אשר נהרג במהלך פעילות מבצעית במהלך מלחמת לבנון הראשונה ב-1982, בעודו בן 22 בלבד. הטרגדיה השנייה התרחשה ב-1995, כאשר בנם תומר נהרג לאחר תאונה קשה במטע התמרים הסמוך לקיבוץ, זאת לאחר שנפל ממנוף בגובה רב.

כחלק ממאמצי ההנצחה של השניים, יזמו הזוג בשיתוף מאמן הריצה המקומי, איליה בר-זאב, מרוץ בן 25 קילומטרים ממצדה לעין גדי, במהלכו הנציחו את גיורא. בהמשך המועצה האזורית תמר הצטרפה ליוזמה, כשהחליטה להקדיש את המרוץ לזכר האחים. מאז ועד היום, מדי שנה פועל 'מרוץ ים המלח' עם מסלולים ייעודיים בהם מונצחים גיורא ותומר, זאת לצד האזכרה השנתית בבית העלמין שבקיבוץ, אותה פוקדים מדי שנה עשרות חברות וחברים.

"עצם ההנצחה עבורנו היא דבר גדול. היא מסייעת לנו להעלות את זכר הבנים היקרים שלנו, על אף הזמן הרב שעבר. אולי זה לא יחזיר אותם, אבל באיזשהו מקום זה משאיר אותם בתודעה. עבורנו כמשפחה זה שווה המון".

בחזרה להווה, הזוג רון מבקש לנצל את ההזדמנות לאיחולים של תקווה במבט לעתיד. "אנחנו מאחלים לכל עם ישראל, שהתגלה במלוא הדרו בתקופה הזו, שידע להמשיך להפגין תעצומות נפש, יחד עם חברות ועזרה הדדית. לעצמנו נאחל שנמשיך בעשייה, ובתקווה לבריאות ולימים של שגשוג ושלווה לכולנו".

אחר הרפתקה חדשה, ולכן כאשר נפתחה האפשרות להעתיק את חייו אל עין תמר עם תחילת הקליטה במושב, קפץ מיד על ההזדמנות. "בדיעבד אני יכול לומר שהאהבה למדבר ולחקלאות הייתה זו שהובילה אותי לכאן, יחד עם ציונות אמיתית. עצם החזקת הקרקע במרחב הזה והעיסוק בחקלאות, היא מבחינתי בגדר זכות גדולה. לאורך השנים למדנו והשתלבנו בתוך קהילה מקסימה ומגובשת בה כולם מכירים את כולם. אין מאושר ממני להיות חלק ממנה".

לשאלה איך זה לעבוד בזוג ולבלות יחד שעות ארוכות לאורך היום, מוסיף רונן: "זה כיף גדול. כמו כל זוג, להימצא זמן רב כל כך אחד עם השני זה לא תמיד דבר קל, אבל אנחנו יודעים למנף זאת למקומות הכי טובים שיש. בכלל, אנחנו מבליים יחד הרבה מאוד, בין אם זה בנסיעות ברכב, או סתם בהתייעצויות תוך כדי סיורים או בבית. זכינו להעשיר ולהפרות האחד את השני, וזה הכיף האמיתי. יש בינינו ממש חלוקה מוגדרת של תחומי האחריות. אני אחראי על הכנת העבודות בעץ, כשמוריה מנגד אחראית על כל היתר, כולל על מתחם סדנאות יצירה וגלריה, בה ניתן להתרשם ולרכוש מגוון עבודות אומנות בעץ של רונן בשילוב עם ציורים שלה. אנחנו מוכרים שם תכשיטים, מוביילים, מארזי שי לחגים ועוד.

מוריה מוסיפה: "אף אחד מאיתנו לא פועל מתוך אגו, אלא להפך על בסיס הרמוניה וכבוד הדדי. בסופו של יום אנחנו מביאים פרנסה הביתה, לוקחים חלק ביזמות שהרמנו בעשר אצבעות כל אחד, וגם זוכים על הדרך לקחת חלק ביצירה יום-יומית. זהו האושר בהתגלמותו".

ומה לגבי העתיד? השניים מכריזים כי הם רואים את עצמם ממשיכים לעסוק בתיירות על גווניה השונים, בתקווה לעתיד טוב ושלו יותר. לדברי מוריה: "אנחנו מקבלים קבוצות רבות של מבקרים מהארץ, ובעבר גם מחו"ל. כולנו תקווה שהידיים שלנו תמשכנה להיות עמוסות בעבודה, בתקווה שהמתחם אותו בנינו יהפוך לאבן שואבת אזורית שתמשוך אליה כמה שיותר אנשים, ולמקום שיספק את האתגור המושלמת בצירוף חוויה שיש בה תוכן וערך מוסף".

פאר היצירה

התמרים, המלווים בהסברים וסיפורים מרתקים אודות כיכר סדום, אלמנטים היסטוריים באזור, על השבר הסורי-אפריקאי העובר במרחב ועל השכנה מירדן.

מוריה, אמנית בכל רמ"ח איבריה, אמונה מצידה על מתחם סדנאות היצירה והגלריה לאמנות. לכך מתווספים מרכז המבקרים בניהולו של רונן, הכולל חלקות לקטיף עצמי ובהן עגבניות שרי, חצילים, קולורבי, ברקולי, בזיליקום ועוד, כמו גם לפינת חי ובה בעלי חיים מגוונים, לרבות עיזים, ברווזים, תרנגולות ועוד.

במסגרת הסדנאות היצירתיות, משלבים רונן ומוריה בין מבקרים המגיעים ישירות אל המרחב בעין תמר, לצד יציאה לפסטיבלים ואירועים ברחבי הארץ, בהם הם מציגים את מרכולתם ומאפשרים למשתתפים לרכוש מהתוצרת אותה הם מגדלים ביום-יום, החל מתמרים, שמן זית, דבש, פריטי אמנות ועץ, כדוגמת מגשים או קערות מעוטרות בציורים של מוריה, והיד עודנה נטויה.

ככה זה כשיש שניים

עבור מוריה ורונן מדובר בזוגיות פרק ב'. הוא עם שלושה ילדים, היא עם שניים. יחד החליטו לפני כחמש שנים לפתוח פרק חדש עם חיים משותפים בשילוב מנצח של מדבר, טבע וקהילתיות בעין תמר.

רונן עצמו מתגורר במושב מזה 18 שנים. לדבריו חיפש במשך תקופה

יפורם של מוריה שושני-כך ורונן שושני מעין תמר, המקיימים יחד חוויה תיירותית שלמה המשלבת בין סיור חקלאי, מתחם קטיף עצמי, משתלת קקטוסים ומתחם סדנאות יצירה לכל המשפחה. לקרוא ולהתמלא בהשראה

מתי בפעם האחרונה יצא לכם לקחת הפסקה ולו לכמה שעות מן השגרה השוחקת ולהתמסר אל המדבר? עכשיו תוסיפו לכך את אפקט היצירה, בשילוב עם חקלאות מקומית וקהילה מופלאה, והרי לכם אטרקציה מנצחת.

את כל אלו תוכלו לקבל במסגרת חוויה תיירותית שלמה אותה מציעים הזוג מוריה שושני-כך ורונן שושני מעין תמר, אשר גיבשו יחד חוויה מיוחדת במינה המשלבת בין סיור חקלאי, מתחם קטיף עצמי, פינת חי, משתלת קקטוסים וגולת הכותרת - מתחם סדנאות יצירה הכולל שורה של פעילויות, לרבות ציור וצביעה על גבי אבנים, ציור בשילוב אלמנטים מן הטבע, ליבוד במחט או סבונים, נגרות, עבודות עץ ועוד.

נפתח בפן החקלאי. השניים מפעילים יחדיו מיזם תיירותי שזכה לשם המחיב "התמרים של שושני", במסגרתו זוכים המבקרים להיכרות מקרוב עם משק תמרי המגה'ול המשפחתי. במהלכו הם נחשפים לשיטות הגידול, לאיכויות

בדדני ג'ני

במאי אשתקד איבדה קהילת תמר ויישובי כיכר סדום את ג'ני אבן ז"ל, אחת הדמויות המובילות והמשפיעות באזורנו, אשר הצליחה במהלך חיים עשירים לגעת באינספור אנשים ותחומים - בעיקר לחדור ללב הפועם של רבים מאיתנו. סיפורה של אישה יחידה ומיוחדת. כבר מתגעגעים

ג'ני ידעה תמיד לחבר אנשים וליצור טוב בעולם, וכעת זהו התור שלנו להמשיך את דרכה בכל צעד.

במיזם מיוחד של המועצה האזורית תמר בשיתוף ועדי הישובים, נולד רעיון להנציח את דרכה של ג'ני בכל התחומים בהם נגעה. צעדה רגלית תחת הכותרת "בדדני ג'ני", בה הייתה נוקטת כדרך קבע השכם בבוקר מדי יום.

הצעדה מסמלת את חתירתה לפעילות משותפת בין היישובים, שכן מבחינתה זו הייתה קהילתה.

החל בהקמת מועדון 'בראשית' לתושבים הוותיקים יחד עם קורין תווית, דרך הקמת הנגריה הקהילתית בשיתוף מפעלי ים המלח והמועצה, הדרכת סיורים חקלאיים בשדות ובמטעים, ועד להדרכה במרכז המבקרים שם הייתה נוהגת לספר סיפורים מרתקים.

מבריה"מ האנטישמית ועד לחלוצה ציונית בלב המדבר

ג'ני נולדה במוסקבה במרץ 1957. בת

לאירנה ולאונד, אחות גדולה למרינה. ילדותן הייתה טובה ומאושרת, אך בשל אנטישמיות נאלצה המשפחה להסתיר את יהדותה. לפיכך, בקיץ 1973 מחליטה המשפחה לעלות לישראל. הם עזבו את מוסקבה במהירות ובחשאי משכנים וחברים, והגיעו בהמשך למחנה מעבר בווינה של הסוכנות היהודית. במחנה המדריכים לימדו את הילדים שירים בעברית וחילקו להם לטעום מפירות הארץ. סקרנותה של ג'ני לעתידה הצפוי בארץ הקודש הלך וגבר.

המשפחה התמקמה בעיר אשדוד. כשנה וחצי לאחר מכן התקבלה ג'ני ללימודי סיעוד בבית החולים קפלן, במסלול עתודה. במקביל ללימודיה למדה ג'ני את השפה העברית, אתגר לא פשוט תוך כדי לימודי התואר. באמצעות המון מוטיבציה ועבודה קשה המאפיינת אותה סיימה את לימודיה בהצלחה יתרה. לאחר שלוש שנות לימוד התגייסה לצה"ל כקצינה עתודאית וניהלה את מרפאת חר"פ 542 בצריפין.

בהיותם קצינים בשירות סדיר, נישאה ג'ני ליואל בחיר ליבה באוגוסט 1976. כשלוש שנים לאחר מכן נולדה כרמית ביתם הבכורה באשדוד. בהמשך עברו לגור בכפר סילבר שם עבדה ג'ני כאחראית מרפאת כפר הנוער. היא אהבה את הטיפול בבני הנוער ושימשה להם כאחות וגם אוזן קשבת. בנם השני חן נולד בכפר סילבר.

בפסטיבל 1982, קבוצה נלהבת של כ-24 משפחות צעירות וציוניות,

ביניהן ג'ני, יואל ושני ילדיהם, הקימה את מושב עין תמר בלב המדבר על הגבול המזרחי עם ירדן. במושב נולד בנם הקטן גיל, שהצטרף למשפחה המאושרת. יחד עם חבריהם הקימו לימים קהילה לתפארת.

במהלך שנותיה הרבות במושב עין תמר, לצד עבודתה כאחות במיון ילדים בבית החולים סורוקה בבאר-שבע וטיוליה הרבים בארץ ובעולם, עסקה ג'ני בפעילות ציבורית חברתית וציונית ענפה. היא התנדבה לוועדות מגוונות בחיי הקהילה: ועדות בריאות, תרבות, חינוך, קליטה, לצוותי החילוץ האזורי והחירום היישובי.

באהבתה למוסיקה הצטרפה למייסדי חבורת הזמר "קולות מדבר" (ראו כתבה נפרדת), בה שרה והופיעה לאורך כל חייה. ג'ני התנדבה באופן אישי כגיבוי לצוות הרפואי במרפאת היישובים וגם יזמה והקימה את השר"פ הנותן פתרון ומענה מיידית כשהמרפאה סגורה. בנוסף, התנדבה מספר שנים במשטרת התנועה הארצית.

במסגרת פעילותה הציונית, ג'ני יזמה ועסקה בסיורים חקלאיים. את סיוריה המעניינים והעשירים במידע לקבוצות גדולות וקטנות כאחד העבירה בשלוש שפות: עברית, רוסית ואנגלית.

בסיוריה שמה דגש על הנושאים הבאים: הכרת החקלאות המגוונת, הגשמת הציונות בכיכר, הגבול עם ירדן, מזג האוויר החריג, שטפונות המדבר והכרת הגידולים המיוחדים - התמר המתוק של כיכר סדום,

ג'ני שלי

קורין תויתו, חברתה הקרובה של ג'ני למועדון 'בראשית' ומליאת המועצה

כמעט כל בוקר נפגשנו, ג'ני ואני, בדרך כלל בשעה שמונה וחצי, שעת בוקר מוקדמת לכל הדעות...לא אצל ג'ני!

ג'ני כבר התעוררה בשעה 06:00 יצאה לצעידה בשבילי המושבים ורגע לפני שהתעייפה, נכנסה בשערי בריכת השחייה לשעה קלה (שזה אומר 10-20 בריכות). בסיום עלתה על האופניים חזרה לעין תמר, כדי להספיק להתארגן לקראת נסיעה למועצה או למפגש "בראשית", כאן בכיכר - וכל זה עוד לפני השעה 08:30.

וכשנפגשנו, ג'ני הגיעה מחויכת ורעננה, מסורקת ומאופרת כאילו יצאה מ"זורנל".

מידי פעם ראיתי פיהוק קטן מתגנב, שתמיד הסתירה אותו ומלמלה...טוב נו, קמתי ב-05:00.

בדרכי ג'ני זה גם להיות חברת מליאה פעילה, חברה בוועדות ובדירקטוריונים (כי בקשו ממנה או כי התנדבה) להספיק לעבור באגף יישובים, להתעניין במה חדש, לשאול את גלית מהמתנ"ס שאלה על אירוע תרבות שמתוכנן, להמשיך לאגף הנדסה כי חבר ביקש ממנה לבדוק מה עם תכניות הבנייה שלו, לעצור אצל אושרית לכמה בירורים בנושא 'בית-בראשית', להגיד שלום למזכירות ולעובדות, להגיע לישיבת המליאה לדיונים לפעמים סוערים לפעמים שקטים, אך מעייפים... רגע לפני שמסיימות, מבקשות מניר פגישה קטנה, כי חייבים להסדיר משהוא שעדיין לא טופל!

חוזרת הביתה - אולי למנוחת צהרים קלה? לא אצל ג'ני...יש נכדים, יש חוגים יש חברת זמר או טיול בין ערביים שהיא חייבת להצטרף, עם תיק עזרה ראשונה - למקרה חירום!

זאת ג'ני שלי, ג'ני שהכרתי מקרב, וזאת הייתה דרכה על האדמה.

בטוחה שעכשיו היא בוחנת "מסלול מחדש", בוחרת שבילים ומרגשת חברים אחרים במקומות רחוקים.

היי שלום חברה יקרה שלי.

שלושת המוסקטריות

אילנה זמשטיין מעין תמר, חברתה הקרובה של ג'ני

יחד עם חברתנו כוכי אבני, היינו לשלישייה בלתי נפרדת. שלוש נשים בנות אותו גיל פלוס מינוס. יחד היינו צועדות במשך 10 שנים מדי בוקר, צעידה של כשעה בה היינו מקיפות את היישוב, עוברות דרך השדות והמטעים של נאות הכיכר. קיץ, חורף, קור וחום. מה לא עברנו? אבל תמיד המשכנו לצעוד.

במהלך הצעידות ג'ני הייתה שמה לב לכל תקלה או ליקוי, ומיד מתקשרת למוקד 106 כדי לדווח. בין אם זה פיצוץ צינור, פנס שלא דולק, ניכר היה שהיא פועלת ממקום של המון אכפתיות והכל בנועם ועם חיוך רחב על פנים.

ג'ני דאגה שאתקבל להיות מדריכה במרכז המבקרים ע"ש משה נובומיסקי, ובנוסף הכשירה אותי להמשיך את דרכה בספורים חקלאים אותם למדתי ממנה. את אהבתה למקום כשסיפרה על ההתיישבות בכיכר, אני גאה להמשיך באמצעות 'סיור סיפור', סיורים חקלאיים שנועדו לספר באהבה ובערגה על התיישבות בכיכר בהשראתה.

סליקורניה, מורינגה ועוד.

בשנים האחרונות הצטרפה ג'ני גם לצוות גרעין מדריכי מרכז המבקרים החדש על שם נוביימסקי של מפעלי ים המלח, שם העבירה סיורים רבים למבקרים.

ג'ני דאגה תמיד לחבר בין נאות הכיכר ועין תמר - בחינוך, בתרבות, בפעילויות ושיתופים. היא עשתה זאת שנים וביתר שאת כשהפכה לחברת מליאה. דאגה לקדם שיתופי פעולה קהילתיים הכוללים את הקמת 'בית בראשית' עם קורין תויתו לרווחת בנות ובני הגיל השלישי בכיכר, הקמת נגריה קהילתית בשיתוף המועצה ומפעלי ים המלח, ועוד פרויקטים רבים. בימיה האחרונים אף כיהנה כסגנית ראש המועצה.

קצרה היריעה מהלכיל את שלל הפעילויות בהן עסקה ג'ני. בין תכונותיה הבולטות ביותר היו נדיבות, טוב לב ועזרה לזולת. כל פניה אליה בכל נושא זכתה למענה אישי באהבה וברוחב לב. במעשיה המגוונים היוותה דוגמה והשראה למנהיגות, יזמות והובלה בקהילה.

העולה החדשה שהגיעה ארצה כנערה אמביציונית עם שקט נפשי וענווה, הגשימה ציונות במיטבה, תוך הקמת משפחה עם שלושה ילדים וחמישה נכדים מקסימים שהם עיקר גאותה.

ג'ני השאירה חותם עמוק על כל מי שפגשה במהלך חייה המלאים. אמנם היא נקטפה מאיתנו בטרם עת, אך מורשתה תישאר עימנו עבור הדורות הבאים.

הרפתקה חדשה

סוף סיגאוי ובנו חני

אסף סיגאוי מעין תמר הפך את תשוקתו לאדמה ולאהבת הארץ לעסק חקלאי משגשג המהווה הוכחה לצינות אמיתית. ראיון מעורר השראה

מי אני: "נשוי לולרי ואבא ל-4 ילדים. הקטנה, מאיה, עולה לכיתה י"א בתיכון עין גדי גם נולדה כאן. באוגוסט הקרוב אני מצוין 18 שנים מאז שהגעתי לראשונה לעין תמר. נולדתי וגדלתי בעפולה, כשלמעשה הפעם הראשונה שעזבתי אותה בחיי הייתה כשהגעתי לכאן. בזמנו ולרי אשתי ואני חיפשנו מקום אחר לגדל את הילדים. עפולה כבר הפכה לגדולה מדי בשבילנו, משהו יותר חמים ואינטימי שבו נוכל לחיות את חיינו. איזושהי מודעה באינטרנט קפצה לנו על עין תמר ועשתה את העבודה, ומאז הכל היסטוריה. לאשתי יש משפחה במושב עידן במועצה האזורית ערבה תיכונה, כחצי שעה נסיעה, כך שזה גם היה אחד השיקולים".

חקלאי בכל רמ"ח איבריו: "השנה הראשונה במושב הייתה שנת קליטה. בהתחלה עוד המשכתי לעבוד כקבלן גינון ולנסוע לעפולה הלך ושוב. בשלב מסוים הבנתי שזה לא

מה שפיללתי אליו. הצטרפתי לגיסי ושותפו במושב עידן ויחד פתחנו חברת גינון ומשתלה. במקביל, לקחנו אחריות על מספר משקים במרחב, מעין תמר ועד חצבה, המשתרעים על פני כ-1500 דונם בכל האזור. מאז ועד היום אנחנו מגדלים שם מכל הבא ליד - אבטיחים, מלונים, פלפלים בכל הצבעים, תמרים, מנגו, בצלים, עגבניות שרי ועוד ועוד. עובדים אצלנו ישראלים ותאילנדים, כולל סטודנטים מרחבי העולם שמגיעים לעבוד כחלק מפרויקט של למידה ועבודה, בעיקר ממדינות עולם שלישי".

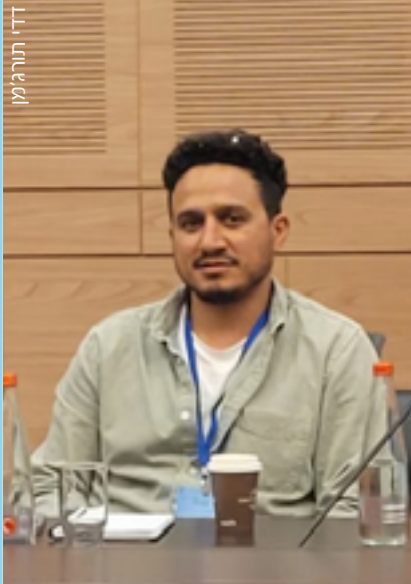
על חקלאות, צינות ומה שביניהם: "אני בעיקר מרגיש זכות גדולה להיות במקום שבו אני יכול להגדיר את עצמי כמי שמתפרנס מחקלאות ומאכיל אנשים במדינה שלנו. עבורי להתחיל חקלאות מהשטחים שקיבלנו, ולהפוך אותם למה שהם היום - זה הרבה מעבר לסיפוק, זה חלום שמתגשם. כאן מתבטאת בעיני הצינות האמיתית. לקבל שטח שהוא חול במקרה הטוב ובמקרה הגרוע חוואר, ולהפוך אותו תוך פרק זמן למקשה אחת של גידול ירוק ופורח שמניב פירות. זה מה שנקרא להפריח את השממה".

התפוח לא נפל רחוק מן העץ: "אני מאושר לעבוד בשנים האחרונות יחד עם בני, רועי. הוא בעצמו עבר תקופה לא פשוטה בכלל, אחרי שלוש שנות שירות בגולני בסדיר. הוא לא הספיק ליהנות יומיים מחופשת השחרור שלו וכבר הגיע השבעה באוקטובר. הוא השתייך לגדוד 13 בגולני ולפלוגה שספגה הכי הרבה אבידות בחטיבה. הוא הספיק להמשיך במילואים מספר חודשים, מה שגם עצר לו את הכיוון ללימודים. באוקטובר האחרון הוא חזר לארץ אחרי טיול קצר לחו"ל, והתחיל לעבוד במשק. הוא ממלא תפקיד של מנהל בפועל ומשמש כיד ימיני בכל משימה. אין ספק שהעבודה המשותפת תורמת לקשר שלנו המון. זמן האיכות הכי טוב שיכול להיות בין אבא ובן".

עם הפנים קדימה: "נאחל לכולנו שנה חקלאית טובה ומוצלחת מבחינת מחירים ותוצרת איכותית. אני תמיד מנסה לשדר אופטימיות, שכן בלי זה אי אפשר להיות חקלאים, בטח ובטח במדינה שלנו. אני תמיד משווה את החקלאים לאישה שיוולדת - היא סובלת ומתמודדת עם קשיים לאורך

כל תקופת ההריון במשך תשעה חודשים, כולל צירים וכאבים. אבל אז כשהתינוק נולד ומונח אצלה בידיים, היא בבת אחת שוכחת את כל הסבל והכאבים שחוותה. כך בדיוק גם אנחנו החקלאים. במשך כל השנה אנחנו עובדים קשה, מייחלים למחירים רווחיים ולא ישנים בלילות מדאגה. אבל ברגע שנגמרת השנה, כמו סוג של קסם אנחנו שוכחים את מה שהיה, מתמלאים באנרגיות מחדשת ורק מצפים שהעונה החדשה כבר תיפתח".

נערכים לעונה הקרובה

דדי תורג'מן

כמדי שנה, בעיצומה של עונת הקיץ, יישובי תמר והסביבה מתמקדים בגידולים העמידים לחום כדוגמת תמרים או מנגו.

לדברי דדי תורג'מן, רכז הוועדה החקלאית במועצה האזורית תמר: "בימים אלה אנחנו נכנסים לתקופת הסניטציה. זוהי תקופה שלא מקיימים בה חקלאות, כאשר תפקידה של הסניטציה המתבצעת בכל יישובי הערבה (כולל בתמר) הוא לנקות את השטחים.

תקופה זו היא זמן לעיבודים של הקרקע, חיטויים והיערכות לקראת העונה הקרובה.

ספישל ט"ו באב

מח' פיתוח קהילתי ומח' תרבות
מזמינות את הצעירים והצעירים בנפשם
לערב שכולו שמחה ואהבה

מופע להקת השמחות

יום חמישי 7.8.2025

שעה 20:30 בבריכה בנאות הכיכר

שולחנות משחק • עמדת סלפי
פוד טארק בסגנון שוק כיד המלך
בירות ויין

כשאמנות ואנשים מתחברים יחדיו

על סינה מהר עמשא, אמנית ויוצרת בכל רמ"ח איבריה, מוכיחה כיצד ניתן לחבר בין קהילה ואנשים דרך אלמנט היצירה

ישובי תמר ניחנו מאז ומתמיד באנשים יצירתיים ומעוררי השראה, אנשים מוכשרים ומצטיינים בתחומם, המגיעים מתוך אג'נדה לתרום לא רק למען עצמם, אם כי למען הכלל.

זהו גם סיפורה של יעל סינה (38) מהר עמשא. היא נשואה להדס, אותו הכירה דרך חברה משותפת בתקופת הצבא, ומאז הם יחד. 17 שנים של זוגיות, מתוכן עשור כזוג נשוי. השניים הורים לאופק, פלג, גוני ורעות, ומתגוררים בהר מזה כמעט 9 שנים.

ראשית הרומן עם הר עמשא החלה בעודם של השניים סטודנטים. "תוך כדי השנה האחרונה ללימודים, הבנו שאנחנו רוצים משהו 'אחר' בחיים שלנו", נזכרת יעל בערגה. "חיפשנו קהילה קטנה ומנותקת יותר. כך התחלנו לחפש, במקביל לאחי וגיסתי שכבר (שיוספיר דגן) שעברו גם הם להר בסופו של יום, דרך החטיבה להתיישבות. לא אשכח שהר עמשא עלתה אופציה. הגענו לכאן כדי לסייר בפעם הראשונה, ומאז הכל היסטוריה. מהרגע הראשון שכף רגלנו דרכה בישוב משהו בו משך אותנו. אם זה השקט, האנשים, הפשטות של המקום במובן הטוב של המילה".

פאר היצירה

יעל בהכשרתה היא מורה לאמנות. זמן לקצר לאחר מעברה להר כבר החלה ללמד, הן בבית הספר הדמוקרטי בערד הסמוכה, ובהמשך

כחונכת במשרה מלאה. לדבריה: "תוך כדי תנועה הגיעו הצעות מזדמנות להשתתף גם בפסטיבל הר עמשא. הייתי בדיוק בחופשת לידה עם הבן השני. ראיתי בכך הזדמנות להיפתח לאפיקים חדשים. ככה לאט לאט מצאתי את עצמי עורכת סדנאות אמנות ויצירה להורים וילדים. מדובר על סדנאות יצירה מהטבע, שמספקות חוויה משותפת שמאפשרת להם ליצור יחד מחומרים שונים. אותי זה סקרן בעיקר כי אני חיה בתוך קהילה, כך שהמקום של ליצור ביחד, בדגש על קשר בין הורה וילד, זה משהו שמאוד מדבר אלי".

בניסיון להסביר את הקו המנחה אותה כאמנית, מספרת יעל: "אני יוצרת מאז שאני ילדה קטנה. מפסלת, בונה, עובדת עם הידיים, מכינה בעצמי חפצים שימושיים וגם לא - זו הילדות שלי. אני מאמינה שיצירה מקרבת בין אנשים ומזמנת תקשורת ועשייה משותפת".

בתקופת הקורונה התרחשה נקודת המפנה בדרכה המקצועית של יעל. היה זה כאשר החלה להרחיב את סדנאות האמנות שלה, המופנות כאמור לקהלים מגוונים, בשילוב עם פרויקטים נוספים כדוגמת עבודות פיסול מבטון ואדמה, עיצוב פינות ישיבה, ציורי קיר, שלטים, הן הר והן במרחב המועצה כולו".

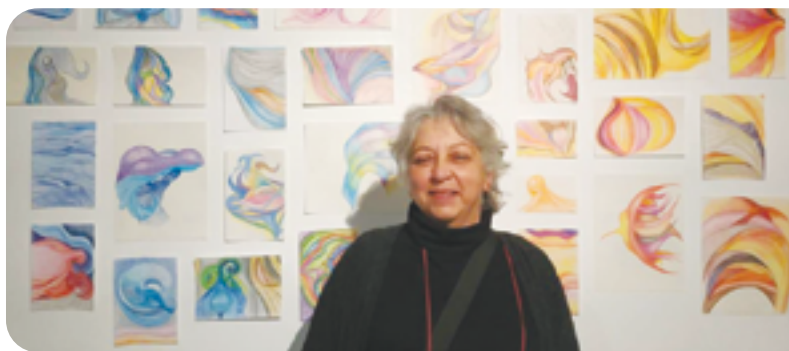
יעל מוסיפה כי "הדבר שאני הכי אוהבת בעולם זה ליצור עבור אנשים מרחבים אידיאליים, כאלו שמותאמים מבחינת החומרים לתכונות האופי, לגיל ולמטרות שלהם בחיים. בהתאמה אני בוחרת את החומרים ונכנסת לשלב היצירה. החזון שלי הוא לייצר

סביבה שבה אנשים יכולים לעוף מבחינה יצירתית. בפרקטיקה, אני רואה ביצירה ככלי לחיבור בין אנשים ולמקום שהם חיים בו. אני משתמשת בכלים הללו למטרות חינוכיות-טיפוליות. הפוקוס שלי הוא לא רק על האמנות הפלסטית, אלא באמת להשתמש בכך ככלי להעצמה".

ומה לגבי הפיידקים? "אני מקבלת תגובות מרגשות, וזה כיף גדול. אני בעיקר מרגישה שאני מתפתחת, כולל לקוחות קבועים שמביעים בי וביצירות שלי אמון. מחמיא לי שסומכים עליי מצד אחד, ומצד שני אני פתוחה לאופקים חדשים שמאתגרים אותי ומפתחים גם אותי ברמה האישית.

לשאלה לאן צופן עתידה ברמה האישית מעידה שני כי "אני מאוד רוצה להתפתח לכיוון של פרויקטים חדשים, ליצור קשרים הדוקים יותר עם קהילות מגוונות, ולבנות יחד איתם את החלומות שלהם. יש לי צוות שלם של מדרכים שאני עובדת איתו בשוטף. לעיתים אנחנו חולקים יחד את הסדנאות, וזה מאפשר לי להתפתח לכיוונים נוספים. המטרה הבאה מבחינתי היא לחפש אחר פרויקטים בעלי משמעות. הכוונה שלי היא להתמקד בחיפוש של מיזמים באזור העוטף בסימן שיקום. מקווה שאוכל להשתלב בפרויקט שכזה ולתרום מעצמי.

ומה לגבי הר עמשא? "אין ספק שהיישוב הולך ומתפתח לכיוונים מעניינים. מה שבטוח, המקום הזה היה ונותר חלק בלתי נפרד מהזהות שלי. אני בעיקר מתגאה על הזכות להיות חלק ממנו, יחד עם קהילה מדהימה של אנשים מיוחדים".

נעם אמנית – תמיד אמנית

סיפורה של סוזט רזון מהר עמשא, יוצרת בכל רמ"ח איבריה ואשת העולם הגדול

לא בכל יום זוכים לפגוש אנשים אמיצים, כאלו שבחרים לקחת את גורלם בידם, ולפזול למחוזות חדשים ומרתקים.

זהו על רגל אחת סיפורה של סוזט רזון (65) מהר עמשא, תל-אביבית במקור ומי שאת סיפורה אנו שמחים לחשוף על גבי שורות אלה.

את המעבר להר עמשא עשתה כחלק מהרפתקה חדשה בחייה לפני כשש שנים בלבד, לאחר שהתגבשה בדעתה ההחלטה 'לחשב מסלול מחדש' ולעבור בסמיכות לבתה רלי (מזרחי), רכזת הקהילה בישוב לשעבר ועו"ס במקצועה, המתגוררת בו יחד עם משפחתה.

"לאורך השנים שרלי נמצאת כאן, יצא לי לבקר בהר לא מעט", היא מספרת במבט לאחור על הניצנים הראשונים שהובילו להחלטתה להשתקע באזור. "מפעם לפעם הבחנתי שאני פשוט אוהבת את המקום הזה. יש משהו בנופים המיוחדים והמנוגדים - מצד אחד מדבר, ומצד שני יער. בשילוב עם השקט והאנשים הבאמת מקסימים שחיים כאן, זה בהחלט שבה את ליבי".

"לרקוד עם הצבעים"

סוזט עלתה ארצה מטורקיה בגיל 10, יחד עם הוריה ואח צעיר. שנתיים מאוחר יותר כבר החלה לצייר, תחביב שהפך מהר מאוד לחלק בלתי נפרד מחייה.

"הייתי נוסעת כמה פעמים בשבוע באוטובוס לחוג פרטי אצל ציירת מקצועית. נורא נמשכתי לאמנות, והבנתי שזה מה שאני אוהבת לעשות בחיים. בגיל קצת יותר בוגר קיבלתי מאבא שלי מתנה - מקבץ ספרי אמנות של ציירים מפורסמים. הייתי קוראת הספרים הללו בשקיקה והולכת לישון איתם".

במרוצת השנים התחנתה סוזט, הביאה לאוויר העולם 3 ילדים (כולל 4 נכדים שכבר הספיקו להגיח מאז) ובמקביל

למדה במדרשה לאמנות, בדרך לקריירה עשירה של לימודי אמנות בשורה של מסגרות פרטיות.

לשאלה איזה סוג של אמנית היא משיבה: "אני מגדירה את עצמי כציירת רב-תחומית. אני לא עוסקת רק בציור בלבד, אלא גם מפסלת ונוגעת בעוד תחומים. לימים פיתחתי שיטה משלי לה קראתי 'ציורי חיים'. שם השיטה נובע מהסיבה הפשוטה שהיא הופכת את החיים פשוט לטובים יותר. השיטה הזו אומרת שבכל יום מציירים למשך רבע שעה. לא משנה מה, העיקר להרים את העיפרון או המכחול, ולתת לידיים ללכת על הדף. אני קוראת לזה 'לרקוד עם הצבעים', להתמסר למאוויים ולמה שהמוזה מאפשרת".

במהלך השנתיים האחרונות שהתאפינו בתקופות ממושכות של חוסר ודאות ואי בהירות לגבי העתיד נוכח המציאות המלחמתית, מציינת סוזט כי הציור בפרט והאמנות בכלל היוו עבורה מפלט מצרות היום-יום. "מאז ומתמיד האמנות סייעה לי להתמודד גם במצבים מורכבים יותר. בכל פעם כשקשה לי או שאני זקוקה לשינוי, אני מוצאת את עצמי 'בורחת' לצייר. עבורי זהו אוויר לנשימה. פלטפורמה שבה אני יכולה להירגע, להיזכר בזכרונות נעימים או פחות, ובעיקר לקחת חלק ביצירה. עבורי זוהי הדרך האולטימטיבית להוך את החיים להרבה יותר נינוחים ושלווים".

כיום מלמדת סוזט אמנות בהר במסגרת מועדון הוותיקים, כשהיא יוצרת קשרים בלתי אמצעיים עם תושבים מגוונים בטווח גילים רחב. "אני מרגישה זכות גדולה לחלוק איתם את מה שלמדתי. לראות אותם נהנים וצוברים ערך מהפעילות המשותפת, מעניקה לי סיפוק גדול בחיים. בקרוב אני מתכננת יחד עם התלמידים לקיים תערוכת ציורים בהר".

אשת העולם הגדול

לצד האמנות נחשבת סוזט לאישה מעוררת השראה. אחת הסיבות לכך

נעוצה בעיסוק מרתק שטיפחה בשנים האחרונות כמורה לעברית עבור תלמידים מהפזורה הבדואית. לדבריה: "הגעתי לתחום הזה דרך חברה. זה השתלב אצלי עם הרצון להפליג למחוזות נוספים בחיים. יצא לי להכיר תרבות חדשה ברחבי הפזורה, כולל בלקיה, כסייפה, חורה ובמקומות נוספים. אני רואה איך הם מתקדמים, לומדים את השפה ויכולים להשתמש בה יותר בקלות. הם בעצמם מפגינים הרבה רצון והתמדה, והתוצאות בהתאם. אנשים מתקבלים לעבודות וזה כיף גדול".

תחביב נוסף עליו מקפידה סוזט ביתר שאת כולל טיולים ברחבי הגלבוס, במהלכם היא מקדישה זמן ייעודי לציור על רקע הנופים המקומיים. "אני משתדלת לטוס כל פעם לזמן ארוך יחסית של כמה חודשים לפחות. לרוב אני מטיילת לבד, ומציירת בהתאם למדינה שאני נמצאת בה. אני יכולה למצוא את עצמי מציירת בכל יעד שעות על גבי שעות. המטרה הבאה שלי היא ניו-יורק. מקווה שזה יתאפשר בקרוב".

וזה עוד לא הכל. סוזט הינה גם חובבת בישול מושבעת. "בעיקר של אוכל טורקי", היא מציינת. "המנה האהובה עליי ביותר היא 'סו בורק', סוג של בורקס שעשוי מדפי פילו. אני משתמשת בבצק מיוחד שמגיע מטורקיה, ומשתדלת לארוח את החברים בה לארוחה טורקית אותנטית".

ומה לגבי העתיד? סוזט מספרת כי היא מייחלת להמשך עשייה פורייה. "מאחלת לעצמי להמשיך ולהתפתח יחד עם האנשים המיוחדים כאן. אני גאה להשתייך לקהילה כאן".

לצפייה
ביצירותיה
של סוזט סרוקו
את הברקוד
המצורף

צילום: דפי ספונר

ההצגה חייבת להימשך

הזכרות עם נילי דביר מהר עמשא, בובנאית שהגישה חלום אמנותי על טהרת התיאטרון החזותי, ויתרה על חיי העיר לטובת חיבור לכנדים וקהילה ייחודית, ונותנת משמעות חדשה למושג "בית" דרך יצירותיה

ישובי תמר בכלל והר עמשא בפרט מוכיחים פעם אחר פעם כי המרחק מהמרכז אינו חסם ליצירתיות, אלא להפך. נדמה כי דווקא הנוף, השקט, המרחבים הפתוחים והחיבור העמוק לטבע מעניקים ליושבי המקום את הסביבה המושלמת לצמיחה אישית ואמנותית.

בתוך קהילה תומכת וחמה, נרקמים כאן סיפורים על אנשים אמיצים שבחרו לחיות אחרת, לטפח את רוחם ואת סביבתם, וליצור מציאות מעוררת השראה המזכירה לנו שוב ושוב את הכוח הטמון בבחירה, ברוח האדם וביכולת להגשים חלומות, גם במקומות שעד לפני שנים בודדות נראו כבלתי אפשריים.

הפעם הרשו לנו להאיר בזרקור על סיפורה של **נילי דביר**, מי שבחרה לקשור את חייה עם קהילת הר עמשא, מקום בו היא מבטאת את הכישרון הבימתי שלה, אליו עוד נגיע בהמשך.

היא בת 67, נשואה למנחם ואמא לשני ילדים. להר עמשא הגיעה כהרפתקה חדשה על טהרת הגיל השלישי. במקור היא מהרצליה, כאשר הרצון לקירבה לבנה איתמר ולמשפחתו המתגוררים בהר מזה 8 שנים, היוו משקל מכריע בקבלת ההחלטה.

"מהרגע הראשון שהגענו לכאן התוודענו לשוב מאוד מיוחד, בעיקר מבחינת האנשים והקהילה", משחזרת נילי בערגה את תחילת הרומן עם הישוב הקהילתי. "בהתחלה חשבנו כמה שזה 'מטורף' לעבור לכאן. אחרי הכל, התגלגלנו במקרה לאזור בעקבות

מה שאנחנו רואים, והדרך שבה אנחנו מפרשים את מראה העיניים שלנו, כך שהבובות, התפאורה ועיצוב הבמה הם אלו שנותנים את הטון".

היא מספרת כי לאחר שחזרה לארץ, ידד סיפר לה על תיאטרון חדש ומדליק שהוקם בפארק הירקון בשיתוף עיריית תל אביב, שהיה זקוק לעזרה בניהולו. כן, כמעט במקרה, החלה נילי לעבוד בניהול התיאטרון. התפקיד אפשר לה לצפות בהצגות רבות, שוב ושוב, והחשיפה העקבית לתחום רק העמיקה את תשוקתה. "לאט לאט החלטתי שזה הכיוון שאני מעוניינת ללכת אליו", היא מספרת.

הצלחתה של נילי ניכרה כבר בתחילת דרכה, כאשר זכתה ביחד עם השחקנית והבובנאית שרונה שפירא ז"ל בפרס פסטיבל הצגות הילדים בחיפה על הצגת: 'טלטול יוצא לטיול'.

נילי מציגה את האתגר והייחוד שבתחום: "בסוג הזה של תיאטרון אתה בעצם הבן אדם האנושי היחיד על הבמה. יש הרבה מאוד חפצים ובובות, אבל כולם מופעלים על ידי אדם אחד".

עד לאחרונה הופיעה נילי עם הצגת היחיד שלה "בגדי המלך החדשים" ברחבי הארץ במשך שנים רבות, הצגה שהפכה לשלאגר וזכתה לביקורות משובחות.

בימים אלה היא לא קופאת על השמרים וממשיכה ליצור במרץ, כולל כתיבת מחזה חדש למבוגרים בתחום התיאטרון החזותי, העוסק באישה חסרת בית ובמשמעות המושג 'בית' עברה - נושא בעל רלוונטיות עמוקה למסעה האישי.

ומה אפשר לאחל לה? "אני מייחלת ומתפללת לשקט ושלווה עבור כולנו. שכל החטופים יחזרו, שהחיילים ישובו בשלום, ושהמלחמה תסתיים. שיהיה לנו רק טוב".

טיול דרך שביל ישראל. הסתכלנו על המקום הזה שבזמנו היה קטן ומוקף בגדר. ואז, יום אחד איתמר ואשתו סיגל סיימו את לימודיהם באוניברסיטת באר-שבע והחליטו שזה המקום בו ירצו להתחיל את חייהם. בהתחלה היינו נגד. אני זוכרת הדבר הראשון ששאלנו הוא 'האם יש שם מכולת' ומה תעשו שם? מהר מאוד הבנו שאנחנו לא באמת מבינים. הם שני אנשים מאוד עצמאיים בחשיבה שלהם והחליטו שזה מתאים להם. בדיעבד, לא נותר לי אלא לברך אותם על הצעד הזה שסחף גם אותנו לימים".

לשאלה מה משך אותם אל ההר בסופו של יום, משיבה נילי: "אפשר לומר שהמקום הזה שבה את ליבנו ממבט ראשון. ממש כפי שמגדירים את המקום הזה - 'בין ים למדבר' - מורדות יער יתיר מצד אחד למורדות ים המלח מהצד השני. קהילה נהדרת עם אנשים מאוד מיוחדים, ואוסיף גם אמיצים בעיניי. חבר'ה צעירים שעל אף הקשיים ואורח החיים המחייב, מפתחים את עצמם, למרות האתגר והקושי נוכח המרחק הגיאוגרפי. רוב האנשים הם צעירים כאן. אבל אנחנו בכלל לא מתחרטים. פשוט שמחים להיות כאן. בכלל, הגישה שלנו בחיים היא להיות גמישים מחשבתית, בעיקר בגיל המבוגר. לא רק להיצמד למוכר ולנוח".

יזואלויות היא שם המשחק

נילי היא אמנית בתחום תיאטרון חזותי, או כפי שמכונה בשפה המקצועית 'בובנאית'. היא בוגרת לימודי אמנות פלסטית במדרשה לאמנות בית ברל, כאשר את דרכה בתחום החלה די במקרה בהמלצת חברה שפגשה באמסטרדם.

אז מהו בעצם תיאטרון חזותי? נילי מסבירה בפשטות ובבהירות: "תיאטרון חזותי הוא תיאטרון שבו השפה העיקרית היא השפה החזותית, כלומר

העתיד נבר כאן: תחזית הבינה המלאכותית לאזורנו

המלח, בין אם דרך תעלת ימים או פתרונות חדשניים שיפותחו במוסדות מחקר בשיתוף עם גופי ממשל.

גם בתחום ההתיישבות ניתן לצפות להתחדשות וצמיחה. יישובים כמו נאות הכיכר ועין תמר עשויים להפוך לאבן שואבת עבור משפחות צעירות, יזמים וקהילות קהילתיות המחפשות איכות חיים שקטה במדבר. יחד עם זאת, הפיתוח יהיה מבוקר, תוך שמירה על צביון כפרי ומרחבי פתוחים.

לבסוף, צפויה קפיצת מדרגה בתחום המחקר והחדשנות. מכוני מחקר העוסקים בבריאות, מינרלים, מים ואנרגיה יתפסו תפקיד מרכזי בפיתוח העתידי של האזור. המרחב המזרחי של תמר עשוי להפוך לאזור ניסוי לטכנולוגיות סביבתיות ורפואיות פורצות דרך, תוך שיתוף פעולה בין גופי ממשל, תעשייה ואקדמיה.

יש למה לצפות

חז"ל אומרים כי 'הנבואה ניתנה לשוטים', אך על דבר אחד אין עוררין. המרחב המזרחי של המועצה האזורית תמר נמצא על סף תקופה של שינוי. אם ישכיל לנצל את יתרונותיו הייחודיים ולנהל באחריות את אתגריו, צפוי לו עתיד עשיר ומגוון - כזה המשלב בין פיתוח כלכלי, תיירותי ומדעי לבין שמירה על הסביבה ונכסי הטבע הבלתי-נשנים של האזור.

תמר אולי שוכנת עמוק בלב המדבר, אבל הדופק שלה פועם חזק - עם שילוב ייחודי של טבע עוצמתי, קהילה יצרנית וראש פתוח לחדשנות. העתיד כבר דופק בדלת, והשאלה היא רק איך נבחר לפתוח לו - עם חיוך, רעיון טוב ורצון להמשיך להצמיח משהו יחיד ומיוחד.

בין עין תמר, עין בוקק ונאות כיכר כמו חלום - והילדים כבר לא יאימו שפעם "היה צריך לנהוג לבד". בפסגות הר סדום יוצבו מתקני תצפית חכמים שיזהו תנאי מזג אוויר - וגם חיוכים של מבקרים.

ומה עם הקהילה? גם היא תמריא. ספריות קהילתיות יהפכו למרחבים של ידע וטכנולוגיה. בכל יישוב יהיה "מרחב חדשנות מדברי", שבו תושבים יוכלו להציע פתרונות חכמים לאתגרים מקומיים - מהצללה חכמה ועד פתרונות מים. אפילו אירועי תרבות יכללו "ערבי AI" עם שירה, סריקות תמונה ואולי אפילו סטנדאפ משותף בין אדם למחשב (רק תזכרו - לא להעליב אם ה AI לא צוחק בזמן).

ממזרח תבוא הבשורה

בתחום התיירות, צפויה המועצה להמשיך ולבסס את מעמדה כיעד מוביל, הן ברמה הלאומית והן בזירה הבינלאומית. מתחמי המלונאות בעין בוקק צפויים להתרחב ולהתחדש, ותיתכן חדירה משמעותית של תיירות מקיימת - כזו המדגישה קשר ישיר עם הטבע, חוויות אישיות ושימוש מושכל במשאבים. שמורות טבע, כמו עין גדי ומצדה יוסיפו למשוך קהל, אך דגש חדש יושם על חוויות ייחודיות כמו מסלולי מדבר, תיירות בריאות ואירוח אקולוגי.

מנגד, המרחב יתמודד עם אתגרים סביבתיים חמורים, ובראשם המשך נסיגת ים המלח והתפשטות תופעת הבולענים. תופעות אלה מאיימות על תשתיות, תיירות ואף על החיים עצמם באזור. ניתן לצפות להעמקת המודעות הציבורית והפוליטית לבעיה, ובמקביל - השקעה בפרויקטים להצלת ים

רגע לפני שנפלאות הקידמה עתידות להחליף את מגע יד האדם או העורכים, החלטנו להצטרף לטרנד ולהציג בפניכם כתבה ייעודית פרי עטו של מודל AI. מעניין? אתם כבר תשפטו בעצמכם ...

ברוכים הבאים לשנת 2025. ובכן, מבחינת הבינה המלאכותית הכותבת שורות אלה לפניכם - הזמן הוא בגדר המלצה בלבד. אז למה שלא נציץ קצת קדימה, אל תמר של השנים הבאות, ונראה לאן הרוח המדברית נושבת? הנה כמה תחזיות, המלצות ורעיונות שנרקחו אי שם בין ענני המידע - אבל נחתו חזק על אדמת הסדום.

אז מה צפוי לקרות כאן? נתחיל בעובדה פשוטה: תמר הוא המקום שבו החום לא מרתיע - הוא מדליק. חקלאות פורחת למרות (ואולי בזכות) האקלים, תיירות שבאה לנוח ולעוף, וקיבוצים עם נשמה - זוהי קרקע פורייה גם לטכנולוגיה מתקדמת, קהילה חושבת, והפתעות.

העתיד של תמר, לפי אלגוריתמים שקוראים מגמות גלובליות וגם מבינים תמרים, הולך להיות משולב מאוד - בין הטבע הישן לחדשנות החדשה. רחפנים חקלאיים יעשו פטרולים בין שורות הדקלים וידווחו על עץ ש"לא מרגיש טוב". מערכות השקיה מבוססות בינה מלאכותית יזהו דליפות - עוד לפני שבכלל התחילו. ובים המלח? חוויות מציאות מדומה יאפשרו לתיירים לחוות טבילה בים מלפני 2000 שנה - מבלי להירטב בכלל.

גם התחבורה באזור תתחדש: מיניבוסים חשמליים אוטונומיים יקפצו

לא נפסיק לשיר

היכרות עם חברות הזמר הייצוגיות של המועצה האזורית תמר – "קולית" עין גדי ו"צלילי מדבר" מיישובי כינר סדום

זהו סיפור על אנשים מיוחדים ומעוררי השראה, כאלו שבחרים להתאגד יחד בכדי לעשות את אחד הדברים שהם הכי אוהבים לעשות - לשיר, כמובן.

הרשו לנו להציג בפניכם את שתי חברות הזמר הייצוגיות של המועצה האזורית תמר, אשר בוחרות ליישם הלכה מעשה את אשר כתב הנביא ישעיהו בפרק נ"א 3: "כִּי־נָחַם יְהוָה צִיּוֹן נָחַם כָּל־חֲרָבֹתֶיהָ, וַיִּשֶׁם מִדְּבָרָהּ כְּעֵדֶן וְעֲרֵבְתָהּ כְּגִן־יְהוָה, שָׁשׂוֹן וְשִׁמְחָה וְיִמְצֵא בָּהּ תֹדָה וְקוֹל זִמְרָה"

נדמה כי מאז אירועי השבעה באוקטובר, מציאת נחמה ומפלט הפכו לצורך עמוק בחיים של רבים מאיתנו. כך גם עבור חברי חברות הזמר הייצוגיות של המועצה האזורית תמר, הרי שהשירה בחברותא הינה בדיוק אותו מזור, כזה שיש בו בכדי להרים את המורל ולנסות לשמור על חדוות החיים חרף שלל המורכבויות שמסביב. בשורות שלפניכם אנו מבקשים להאיר בזרקור על תושבי המועצה הוותיקים, אך צעירים בנפשם וברוחם, המתכנסים יחד בקביעות מזה עשרות שנים כדי לחלוק יחד אהבה משותפת לשירה.

מפגשי השירה של החברות המוכרות הללו, אשר הפכו במרוצת השנים למקלט של יצירה וחיבור אנושי, מעניקים דרור אמיתי לנשמה. הם מאפשרים למשתתפות ולמשתתפים למצוא במה בה יוכלו לפרוק את אשר על ליבם ולזכות לאתנחתא מן השגרה הלוחצת, ולו לכמה שעות של שירה

והנאה צרופה.

מפגש חברתי זה הופך את חברות הזמר הייצוגיות הללו ללב הפועם של הקהילה. הוא מאפשר לחברות ולחברים להתרועע יחד על בסיס קבוע ולייצג נאמנה את המועצה האזורית תמר בכלל ואת קיבוץ עין גדי ויישובי כינר סדום בפרט, בין אם באירועים קהילתיים שונים, וכן בשדות זרים' במופעים ובפסטיבלים ברחבי הארץ ואף מעבר לים.

בקולי קולית

סיפורה של חברות הזמר בעין גדי החל ב"חג העשר" של הקיבוץ כמקהלה (1966), לפני כמעט 60 שנים. בראשית הדרך נפגשה החבורה לזמר בחגים ובאירועים מיוחדים, כשהיא זוכה לשם הרשמי 'קולית עין גדי'.

השנים חלפו והחבורה החלה לערוך בקביעות ערבי שירה ותרבות. תחילו התמקדו בערבי "קול הרינה" כאירועי זיכרון לאלו שאינם עימנו עוד, ובהמשך בערבי מחווה לשירי משוררים או מלחינים, כגון יעקב שבתאי, נחצ'ה היימן, יענקל'ה רוטבליט, תרצה אתר ועוד. למפגשים אלו מוזמנות מעת לעת חברות זמר מכל רחבי הארץ, בשילוב עם ערב שירה מקדים, לימוד שיר משותף, טיולים בגן היפה, ובעיקר מפגש חברתי בתחום האהוב על כולנו.

חניתה חורש, זמרת בחבורה מגוללת את הרפרטואר של 'קולית עין גדי' עד היום. "עד היום יצאנו לחו"ל ב-1999, במסגרת חילופי ערים תאומות של המועצה עם הערים באד קיסינג'ן

בגרמניה והודמזושרה" בהונגריה. הוצאנו גם שני דיסקים. אחד מהם צולם בין נופי הגן הבוטני ובמפגש בין מדבר ונווה ירק".

עוד לדבריה: "עם השנים התמעטנו לשמונה חברות וחברים, שמתמידיים ובאים אחת לשבוע לשעתיים וחצי ל-'בית הבאובב', הבית המחבק את פעילויות הגיל השלישי בעין גדי. זה המקום להודות לסימה תרן על העידוד וההתמדה. היא מנהלת את החבורה מזה שנים רבות ביד רמה - יוזמת פעילויות, מארגנת, מקשרת בינינו לבין המועצה ועושה רבות למעננו. בנוסף, בכל חזרה שאנחנו מקיימים, ישנה 'הפסקה' עם ציון אירועים אישיים בחיננו, חגים והחלפת חוויות. זה כיף גדול".

מני גל, לוקח חלק בעיבודים שמבצעת החבורה וכן בחלק מהשירים שהלחין וחיבר. הוא גם משמש כמארגן ויוזם את ערבי המחווה.

עד היום היו לקולית היו לא פחות מ-7 מנצחים לאורך ששת העשורים שחלפו. ב-12 השנים האחרונות מנצח על החבורה רון גנג, שבזכות רוחו הטובה, מנהלות הפגישות בנינוחות ובאווירה נעימה, כאשר כל מפגש הופך לחוויה ולנקודת אור בתקופות שאינן כאלה.

ומה לגבי האתגרים שמסביב? סימה מספרת כי "בשנות הקורונה, כשהבידוד היה חיוני כל כך, ישבנו בביתנו וערכנו חזרות בזום. היו 'שיעורי בית' ולמידה עם הרגשה של יחד והתעלות בימי הבידוד. בשנתיים

קולות מדבר

"בפרט בשנים האחרונות, בימים של קורונה או מלחמה, ימים של מתח ושל שלווה, אנחנו מקפידים להיפגש אחת לשבוע. מנסים ליצור אסקפיזם מקומי ולשיר מעט, חרף כל הרעשים", מספרת סימה שוורץ, מנהלת התרבות לשעבר במועצה ובהווה מנהלת חבורת הזמר 'קולות מדבר'. "לחברים זו נותן ציפייה, מפגש חברתי שכולם אוהבים בו לשיר. זה בסוף מה שמאחד אותנו. לחברים זה מספק איזושהי קרן אור, שביב של תקווה, יחד עם מקום לברוח ולעשות ריסטרט לנפש".

סימה מוסיפה לספק איחול אישי, בתקווה לעתיד טוב יותר. "אנחנו לא יכולים להתנתק לחלוטין ממה שמתרחש במדינה שלנו. לכן יש ימים - אם היו חלילה חדשות נוראיות, בהם אנחנו שרים רק שירים ליריים בסימן יום הזיכרון. הרעיון הוא להתאים את הרפרטואר למצב רוח הלאומי והאישי של כולנו".

שמות החברות והחברים (לפי קולות)

סופרן: בתיה מדמוני, עידית זילברשטיין, אורית אלמוג, כוכי אבני.

אלט: אילנה זמשטיין, ענבר ענבי, עזה רביד, סימה שוורץ, חגית קדוש, גלית הרמן

טנור: צביקה דור, יואל אבן, שמוליק ענבי

בס: גבי מלול, אלי מסלם, אשר סויסה, יואל בן עיון, ירדן מורדוב

שנים. יעקב היה מוותיקי המתיישבים בנאות הכיכר, ומי שהצליח לקבץ סביב רעיון השירה המשותפת מספר חברות וחברים משני המושבים. החבורה העליזה החלה לשיר לראשונה כבר ב-1985, התארגנות שהלכה ותפסה תאוצה, ומהר מאוד הפכה לחלק מרכזי בחיי הקהילה.

עם השנים, כאשר החבורה התייצבה עם מספר משמעותי של חברות וחברים, החלו לפזול בה גם לח"ל. המטרה: הופעה במסגרת חילופי משלחות ופסטיבלים ייצוגיים. וכך היה. הנסיעה הראשונה של החבורה התרחשה כבר ב-1998 במסגרת חילופי ערים עם דנקרק שבצרפת. בחבורה מספרים כי הייתה זו נסיעה שזכורה לכולם, יחד עם נסיעות נוספות לבריה"מ עוד בטרם התפרקה בשנות ה-90, שם הופיעו בפני קהילות יהודיות, מפגשים שלוו בהתרגשות עצומה הן של הזמרים והן של הקהל.

לאחר תקופה ממושכת בה שימשה כחבורה ייצוגית של המועצה, כיום 'קולות מדבר' פועלת תחת חסות מתנ"ס 'תמרית'. בתקווה לבשורות טובות ויציבות ביטחונית באזורנו, היא עתידה לקיים בחודש דצמבר הקרוב אירוע קהילתי כולל זמר אורח מן השורה הראשונה בארץ, וכן כנס חברות זמר אותו הם מארחים אחת לשנה בעונת האביב.

יצוין כי החבורה הפועלת תחת ניצוחו של אילן גלבוע, מתכנסת אחת לשבוע בימי שלישי במתנ"ס שבנאות הכיכר.

האחרונות של קולות מלחמה, אנו מניחים לשעה קלה קולות אלה, מתכנסים ושרים להנאתנו את שירינו. לכל אחד מאיתנו, יש שירים המנגנים על מיתרי רגשותיו, וביחד עם חיוך פנימי של הלב, ומבט ישיר אחד לשני - אנחנו מתעודדים ומתנתקים לרגע מהקורה בשדה הקרב ובמנהרות האויב. מחפשים נחמה ועוצמה במילות השירים והלחנים הנוגעים - השקטים וגם הקצביים, ובימים עתירי קרב אלה, כשחטופינו עדיין לא שבו כולם לגבולם, נותנים קולנו בשירה ובליבנו תפילה כמילות השיר של יעקב שבתאי:

"לא יישאו עוד חרב,
ולא יידעו עוד קרב,
ושוב יחלוף הגשם,
יגיע עת זמיר,
ושוב תבשיל הגפן,
ושיר חדש נשיר"

שמות החברות והחברים (לפי קולות)

סופרן: סימה תרן, נורית אראלי, חניתה חורש

אלט: יעלי גל, רותי רון, שרה חלק

טנור: אלי רון

בס: מני גל

מכיכר סדום באהבה

חבורת הזמר "קולות המדבר" המייצגת את יישובי כיכר סדום - נאות הכיכר ועין תמר, החלה בכלל כשיגעון של אדם אחד ושמו יעקב בלפר ז"ל, שהלך לעולמו למרבה הצער לפני כשלוש

בשורה משמחת:

כתיחה חלקית של שמורת הטבע עין גדי

נזקים לאחר השיטפון בבית הכנסת העתיק עין גדי

כניסה לשמורת הטבע עין גדי - נחל ערוגות

לאחר שיקום והסדרה של נזקי השיטפון הגדול, נפתחו בתחילת יולי מסלולים לרווחת קהל המטיילים והמבקרים

עם פתחו של החופש הגדול הגיעה בשורה מרגשת עבור תושבי המועצה האזורית תמר, לצד מטיילים רבים הפוקדים את אזורנו כדרך קבע.

בתחילת החודש פרסמה רשות הטבע והגנים כי היא פותחת חלקים משמורת הטבע עין גדי, זאת חודשיים בלבד מאז התרחש אירוע השיטפון העוצמתי ביותר שפקד את השמורה, ולו רק ולאחר שצוותי רשות הטבע והגנים הצליחו לשקם, להסדיר ולבצע בדיקות בטיחות בחלקים שייפתחו בצורה מסודרת ובטוחה.

משמעות ההודעה היא כי ציבור המטיילים הישראלי שמרבה לטייל בשמורת עין גדי, כמאות אלפי מטיילים מידי שנה, יכול לחזור אל חלקי השמורה.

הפתיחה החלקית בשלב זה (מותנית ברישום מראש באתר האינטרנט של רשות הטבע והגנים) כוללת את

המסלולים הבאים בלבד:

- **נחל דוד** - מסלול קצר המגיע עד הבריכה הראשונה (האולימפית) מסלול מונגש
- **נחל ערוגות** - מסלול קצר עד הבריכות התחתונות
- **בית הכנסת העתיק בעין גדי.**

הרשות פועלת בימים אלה לשקם את החלקים הנוספים בשמורה שנפגעו מאחר. עם זאת, מדובר בהליך שיקום מורכב וארוך, כאשר עד לסיום העבודות לא ניתן יהיה לטייל במסלולים הנוספים בשמורה. ברשות מציינים כי אומדן הנזק הראשוני לשמורה מוערך בכ-20 מיליון שקלים.

ברשות מדגישים כי על מנת לנהל חוייית ביקור טובה בשמורה, הכניסה למסלולים שנפתחים בשלב זה תהיה מותנית בהרשמה מראש דרך אתר רשות הטבע והגנים. הרשות תאפשר ביקור בשלושת המסלולים שנפתחו בעלות הכניסה ובהנחה של 25% מאגרת הכניסה. בכניסה לנחל דוד

הוצבו שירותים חלופיים עד לתיקון השירותים הקיימים, בעוד שמרכז השירות של קיבוץ עין גדי ימשיך לפעול באופן חלקי.

"נרגשים לפתוח את השמורה - גם אם במתכונת מצומצמת"

כזכור, ב-4 במאי, בסביבות השעה 15:00 בצהריים, התרחש אירוע גשם מאסיבי וקצר מועד באזור עין גדי ודרום ים המלח. היו אלו ממטרים חסרי תקדים במונחים היסטוריים - 35 מ"מ גשם בחצי שעה, מתוכם 31 מ"מ בעשר דקות.

האירוע החריג בכל קנה מידה הוביל לנזקים כבדים, בעקבות שיטפון שסחף עימו כמויות אדירות של בוץ ולכלוך, הסב נזק כבד לכבישים ולמסלולי התיירות.

בשיחה עם "עלי תמר" מספר שוקי דור, מנהל שמורת הטבע עין גדי על היקף הנזקים ובמקביל על עבודות השיקום שנעשו לאורך התקופה האחרונה במרחב. "מיד עם ההבנה של היקף הפגיעות, כינסנו את הצוותים, סקרנו את הנזקים והתחלנו לעבוד. תחילה

נחל ערוגות בשיקום. צילום: שלומית שביט

כניסה לשמורת הטבע עין גדי - נחל דוד

בסוף, יהיה טוב!

הכללית. למרות שטרם ניתן לכמת את מלוא הנזק, אנו רואים כבר כעת ביטולים רבים של הזמנות וצניחה חדה בביקושים, מה שמשפיע באופן דרמטי על תחזית ההכנסות לשנת 2025. אנו נאלצים להתאים את תקני כוח האדם ולבחון מחדש את כל ההוצאות הקבועות והמשתנות כדי למנוע הפסדים, כאשר המטרה העליונה היא לשמור על יציבות כלכלית.

במקביל, נגרמו נזקים חמורים לתשתיות המים והחקלאות. מתקני תפיסת המים בנחלים דוד וערוגות נפגעו קשות, ונדרשת עבודה מורכבת ויקרה של ניקוי מבוצ ואבנים, תיקון מבנים, החלפת רשתות ומסננים והטמנת קווי מים שנחשפו. גם דרכי הגישה למעיינות נפגעו ודורשות עבודות שיקום מורכבות. בשטחים החקלאיים נגרם נזק לדרכים, גדרות וצנרת, וכן סחף בתוך וסביב החלקות.

פעולות שיקום והתאוששות

"אנו פועלים במרץ לשיקום התשתיות ההרוסות בכלל ענפי הקיבוץ. בחנות 'דודא', אנו מתכננים שיפוץ נרחב ומקיף שיכלול לא רק תיקון הנזקים הישירים, אלא גם שדרוג המבנה והציוד כדי להבטיח את עמידותה בפני אירועי טבע עתידיים. אנו מצפים לפתיחה מחודשת של החנות לאחר השלמת השיפוץ."

שחף חומרי, מנהל המגזר העסקי בקיבוץ עין גדי אומד את היקף הנזק לעסקי הקיבוץ לאחר אירועי השיטפונות. סך הנזקים המוערך: כ-680 אלף שקלים

"הפגיעה הקשה ביותר נרשמה בחנות הנוחות והקיוסק שלנו, 'דודא', הממוקמת בפתח הכניסה לשמורת נחל דוד. החנות ספגה מכה אנושה: כמויות אדירות של מים ובוצ חדרו לכל חלקי המבנה, גרמו נזק בלתי הפיך לתקרה, לקירות, לרצפה, לריהוט ולציוד. מערכות חיוביות וקריטיות כמו קירור, חשמל ומחשוב הוצפו ונפגעו קשות, ומלאי עצום של מזון, שתייה, מזכרות וציוד טיולים הושמד כליל.

אנו מעריכים את סך הנזק הישיר לחנות, הכולל את עלויות השיקום, הנזק לציוד והרס המלאי, בכ-370,000 ש"ח. מעבר לכך, החנות מושבתת לחלוטין מפעילות למשך כשלושה חודשים, מה שמוביל לאובדן הכנסות אדיר המוערך בכ-310,000 ש"ח. סך הנזק הכללי לחנות "דודא" מוערך בכ-680,000 ש"ח. אנו פועלים מול חברות הביטוח הרלוונטיות במטרה לממש את הפוליסות הקיימות, אך הדרך לשיקום מלא עוד ארוכה.

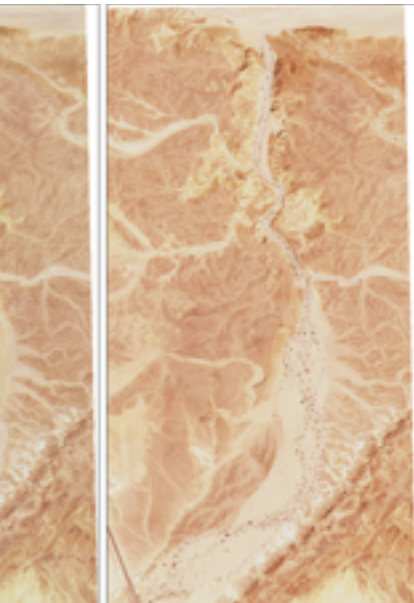
השיטפון לא פסח גם על מלון עין גדי, המהווה מנוע כלכלי משמעותי עבור הקיבוץ. המלון חווה פגיעה קשה כתוצאה מסגירת שמורת הטבע וחוסר היציבות הכלכלית

סקרנו את החלק הראשון של השמורה עד לבריכה הראשונה - מבואה, שביל נגיש ומפל בנחל דוד, כמו גם בחניות העליונות המכונות 'דוד עליון'. בנחל ערוגות תיקנו ושיפצנו את המסלול באופן מלא. בנוסף, הכנסנו כלי צמ"ה על מנת לפתוח את השבילים. ישר כוח לצוותים שנאלצו להתמודד עם הרבה עבודות כפיים שכללה אתי הפירה ומקושים, במקומות בהם לא ניתן היה להכניס כלים כבדים. חשוב לזכור שמדובר בשמורת טבע, מה שהצריך עבודה ברגישות תוך שמירה על ערכי הטבע, בדחילו ורחימו. גם בית הכנסת העתיק נפגע. הצטבר בו סחף, אותו עובדי השימור של מחוז דרום ברט"ג והשמורה ניקו."

דורי כבר מסתכל קדימה ומציין את שביעות רצונו מפתיחת השמורה, גם אם במתכונת מצומצמת. "אנחנו מאוד נרגשים לפתוח. נכון שזה כרגע רק באופן חלקי, אבל גם זה לא מובן מאליו כלל וכלל. נמשיך לעשות את מיטב המאמצים על מנת לפתוח את השמורה כולה לרווחת התושבים והמבקרים."

שטפונות קיץ בטקסס ומה שקרה כאן רגע לפני שחשבנו שהעונה נגמרה

ד"ר סיון איזיקסון, המרכז לחקר שטפונות במדבר, מו"פ מדבר ים המלח

אחרי שטפ

לפני שטפון נחל ציחור 4.4.2023

חוף בכניסה לשמורת הטבע עין גדי, צילום שוקי דורי רשות הטבע והגנים

ממקומם. בחלק מהמקרים עצים ענקיים שהיו מוכרים לחוקרים פשוט נעלמו כלא היו. החוקרים נעזרו בצילומי לוויין בכדי למפות את מימדי ההרס. נערכה השוואה בים צילומי לוויין לפני ואחרי השטפון ונמצא כי באזורים מסויימים הנחל הוסרו מעל 70% מהצמחים (בעיקר שיטים אשלים). שימוש בשיטה זו לניטור שינויים יעילה במיוחד לצורך הערכת נזק של אסונות טבע, שכן צילומי לוויין קיימים כבר מעל לחמישים שנה, והדבר מאפשר השוואה יעילה בזמן ללא צורך בסיוור או איסוף נתונים באזור האסון לפני שהתרחש. כפי שניתן לראות בצילום הלוויין שצולם לפני השטפון, הצומח בנחל, מופיע ככתמים כהים אשר רובם, גם הגדולים שבהם, נעלמו כלא היו בעקבות השטפון.

כדי להבין עד כמה מדובר באירוע יוצא דופן, חשוב לדעת: עצי שיטה הם לא סתם עצים - הם זקני המדבר. גילם עשוי להגיע אפילו ל-600 שנה. לכן, כאשר שטפון מצליח לעקור עצים כאלה מהשורש, זו עדות חיה לעוצמה הנדירה של האירוע.

שיטפונות הבזק במדבר הישראלי הם תופעה עונתית צפויה - אך למרות זאת, לא פעם הם מצליחים להפתיע בעוצמתם ובעיתוי שלהם, במיוחד כשזה קורה באיחור - בסוף האביב, כשנדמה שהסכנה כבר חלפה.

אפריל 2023 - נחל ציחור מתעורר בזעם

בחודש באפריל 2023 פקד את דרום הארץ אירוע גשם יוצא דופן בעוצמתו. כמויות גשם גדולות במיוחד ירדו בפרק זמן קצר באגן הניקוז של נחל ציחור - עוצמת הגשם באזור הביאה לשטפון אדיר בנחל שאף גבה חיי אדם. מדובר בשטפון חריף ביותר שתועד בנחל מאז החלו המדידות באזור, והוא כל כך נדיר, שההערכות מדברות על אירוע שמתרחש אחת ל-150 שנה בלבד.

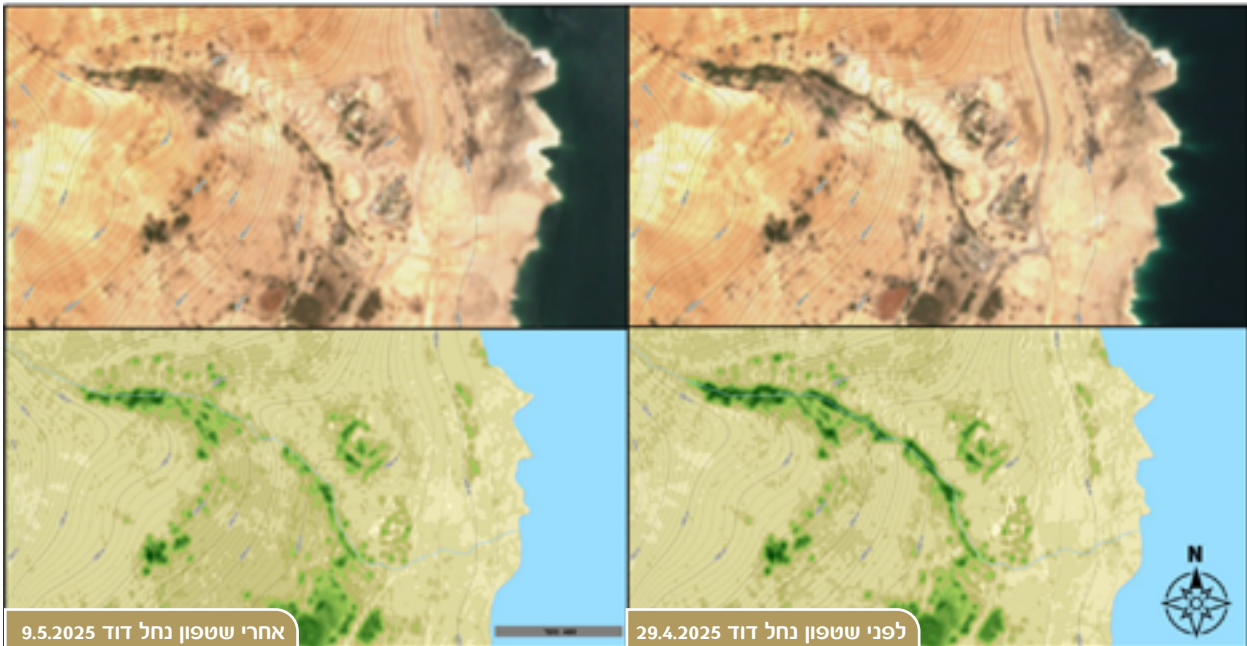
זרמי המים הסוערים עקרו מאות עצים לאורך הנחל, בהם עצי שיטה ואשל, שהם חלק בלתי נפרד ממערכת החיים המדברית. חוקרי מו"פ מדבר ים המלח שיצאו לשטח אחרי השטפון, נדהמו לראות עצי שיטה ענקיים שנעקרו

בתחילת יולי השנה, שטפון בזק בטקסס גבה את חייהם של עשרות בני אדם, והותיר הרס רב בעיירות קטנות וגדולות כאחד. סרטונים שפורסמו ברשתות החברתיות הראו מכונות שנחפזות, בתים מוצפים, ואנשים נאבקים על חייהם מול עוצמת הטבע. מראות אלו אולי נראים רחוקים, אך גם המדבר שלנו - השקט והמרוחק לכאורה - ידע בעונות האחרונות כמה אירועי שטפון קיצוניים במיוחד, שהתרחשו דווקא בסוף עונת השיטפונות, רגע לפני הקיץ.

בעולם, עונת השיטפונות מתרחשת לרוב בקיץ - כשגשמים עזים מלווים את עונות המונסון, ההוריקנים והסערות הטורפיות. לעומת זאת, בישראל התמונה שונה: עונת השיטפונות מתרחשת בין הסתיו לאביב, כאשר מערכות גשם פוקדות את המזרח התיכון. מספטמבר ועד מאי, זהו הזמן שבו המדבר "מתעורר" לעיתים בפתאומיות - וערוצי נחל יבשים הופכים בבת אחת לנהרות שוצפים.

מו"פ מדבר וים המלח
Dead Sea & Arava
Science Center

בחסות אוניברסיטת בן גוריון בנגב
Under the auspices of Ben-Gurion University of the Negev

אחרי שטפון נחל דוד 9.5.2025

לפני שטפון נחל דוד 29.4.2025

שטפון נחל ציחור 14.4.2023

רגע אחד יותר מדי.

תודות לרשות ניקוז ים המלח ורשות ניקוז ונחלים ערבה על התמיכה במחקרים המוצגים בכתבה.

לידיעתכם:

מערכות התרעה חדשות
מצילות חיים בדרום

נתיבי ישראל ומשרד התחבורה מקדמים בימים אלה פרויקט חדשני שמבוסס על רעיון של המרכז לחקר שיטפונות במדבר. במסגרת הפרויקט, מותקנות מערכות התרעה מתקדמות במעלה מפגשי כביש-נחל באזורים נבחרים בדרום הארץ.

כאשר המערכות מזהות זרימת שיטפון מתקרבת, הן מפעילות באופן אוטומטי מחסומים החוסמים את הכביש, ובכך מונעות מכלי רכב לחצות את הנחל בזמן הסכנה.

המערכת נועדה להתריע בזמן אמת ולמנוע אסונות מיותרים, והיא מהווה צעד חשוב בהגברת הבטיחות בדרכים שבתחומי השיטפונות.

השטפון הבא - שאלה של זמן

בד בבד עם ההתחממות הגלובלית, תדירות ועוצמת אירועי מזג אוויר קיצוניים צפויים לעלות עקב שינויי אקלים. עדויות מצביעות על כך שתדירות וחומרת השיטפונות גוברים ברחבי העולם. שטפונות חריגים כפי שהתרחשו בנחל ציחור ובנחל דוד צפויים להתגבר בעשורים הקרובים ועשויים לגרום לנזק חמור לתשתיות ואף לאובדן חיים. במרכז לחקר שיטפונות במדבר, מו"פ מדבר ים המלח, מבינים את המשמעויות של תרחישים אלו ומשקיעים במחקרים שיאפשרו וויסות עוצמת השיטפונות, אימות מודלים ותחזיות של אזורי הצפה וכן פיתוח מערכת התראה מוקדמת לשיטפונות על מנת לצמצמם ולמנוע נזקים.

לסיכום, השיטפונות שראינו בטקסס הם תזכורת כואבת לכך ששטפון בזק הוא תופעה גלובלית - אך גם תזכורת מקומית לכך שאנחנו חייבים להיות מוכנים - גם כשהשמש זורחת, והאביב פורח. כי במדבר, לפעמים, הטבע מחכה לרגע הנכון כדי להפתיע - ולפעמים זה

מאי 2025 - השטפון הגדול בנחל דוד

אם האירוע בנחל ציחור היה אזהרה, הרי שהשטפון בנחל דוד במאי 2025 כבר היה תמרור עצור בוחק. מדובר באחד השיטפונות הקשים שידעה שמורת עין גדי בעשורים האחרונים, גם כאן ההערכות מדברות על שטפון שמתרחש אחת ל-100 עד 200 שנים. מערכת סוערת שהתפתחה מעל צפון סיני גרמה לגשמים כבדים מאוד באגן ההיקוות של נחל דוד - בתוך פחות מ-30 דקות, זרם עז שטף את הנחל.

נזק כבד נגרם לתשתיות השמורה, כבישים, שבילים, גשרונים, שלטים - נעלמו כלא היו. גם במקרה זה, הצומח בנחל הוסר או שהאדמה שמתחתיו נסחפה והותירה עצים ענקיים עקורים או נוטים ליפול. גם במקרה זה, צילומי לוויין חושפים את עוצמת השטפון והשפעתו על הצומח. באזור המצורף ניתן לראות כיצד נראה נחל דוד לפני ואחרי השטפון כאשר אזורי צומח נצבעים בירוק בעזרת אינדקס מיוחד, הסרת הצומח אף יותר מודגשת.

8-12.10
2025
חוו"מ סוכות

TAMAR

גולדסטאר

פסטיבל התמר א מועדון חקר

ארץ
ים המלח
DEAD SEA LAND

מצדה היכל התרבות של הטבע
סדר האמנים כסדר העלייה לבמה

8.10 חגיגת הפתיחה

אושר כהן | עידן עמדי | זהבה בן

- SOLD OUT - 9.10 אגדה של לילה

עומר אדם | דודו טסה | אביתר בנאי

11.10 מבראשית - מחווה לדור הפסטיבלים **הפקת מקור**

דרויש | אברהם טל | מוש בן ארי
D.j Set | עם חברים משוטי הנבואה | עם חברים מלהקת שבע

אורחים מיוחדים (לפי אי-בי)
בניה ברבי • ברי סחרוף • ג'ורג' סמעאן • גילי ליבר
התקווה 6 • מארק אליהו • מוקי • קרולינה • שרון עזריה

12.10 מרעידים את המדבר

נינט טייב | אודיה

מועדון הקצב של אביהו פנחסוב | מרסדס בנד

אביב גפן והתעויות

◦ מופעי זריחה על פסגת המצדה ◦

9.10 | אור ליום חמישי | 10.10 | אור ליום שישי | 12.10 | אור ליום ראשון

יסמין מועלים | איפה הילד | החברים של נטאשה
אורחת דנה ברגר

◦ הופעות מדבריות פתוחות לקהל הרחב ◦

קבוץ עין גדי | ישובי כיכר סדום

10/10 | 9/10 | 10/10 | 9/10

השמחות | צוק בן עיון | אפרת גורן | תליה דנציג
ערן צור | דני בסן | סי היימן